

Posam. štev. Din 1.—,
četrtkova in sobotna
številka Din 2.—

„TABOR“ izhaja vsak
nedeljo in praznikov,
datumom naslednjega
meseca po pošti D 18.—, za
zemstvo D 28.—, dostavljen nadom
Din 19.—, na izkaznice Din 16.—.

„NARODNI LIST“ (četrtkova štev.
„Tabora“) se naroča kot tednik
in stane mesečno 3 Din, četrt-
letno 8 Din, polletno 16 Din,
celoletno 32.— Din.

Naročnina se plačuje vnaprej.

Postnina plačana v gotovini.

TABOR

(NARODNI LIST)

Posam. štev. Din 1.—,
četrtkova in sobotna
številka Din 2.—

UREDNIŠTVO „Tabora“ in „Na-
rodnega lista“ je v Mariboru, Jur-
čičeva ulica 4, I. nadstropje.
Telefon interurban štev. 216.
— Rokopisi se ne vračajo. —

UPRAVA je v Jurčičevi ul. št. 4,
priljubljen dom. — Telefon št. 24.
SHS pošto-šek. računa za „Tabor“
11.787, za „Narodni list“ 12.853.

Na naročila brez denarja se ne
ozira. Inscratno cene po dogovoru.

Leto: V. (III).

Maribor, četrtek 3. aprila 1924.

Štev: 77 (14).

Gospodarska državna politika.

Maribor, 2. aprila.

Že pet let imamo novo, samostojno državo, v kateri ni tujecev nad nami, da bi nas izžemali in zatirali, pa se še vedno sliši med ljudstvom, da bi bilo treba vse podreti, kar se je v teh pet letih sezidalo in potem postaviti znova. To se pravi, da so se tisti, katerim je ljudstvo zaupalo državno oblast v teh 5 letih, motili in da bi drugi moške, ki zdaj vpijejo in devljejo vse v nič, sezidali boljšo državno hišo. Toda če so se volilec motili teh 5 let, se lahko motijo tudi nadaljnjih 5 let. Kdo more jamčiti, da ne bi bilo čez 5 let zopet vse narobe, ako bi dali novim možem priliko, da bi razdrali in zidali. S takšno politiko država ne more priti daleč. Najbrž ni pravega sporazumjenja med tistimi, ki vodijo politiko in volilec, ki jih pošilja v skupščino. Pri nas se to vidi kakor na dlani. Naši kmečki, obrtni, delavski, uradniški sloji nočejo nič drugega kot red v državi, zdrave gospodarske razmere, odpravo draginje, znižanje davčnih bremen in kar največjo povzdigo naše produkcije. Kratko povedano: gospodarsko politiko. Našemu ljudstvu je vseeno, s katero grško ali latinsko besedo se bo imenovala uprava oblika, ali bomo imeli v državi mesto ene, pet ali še več vlad. mesto ene skupščine pet ali še več skupščin in po kakšnem tujem vzoru bo spisana ustava. Ni pa mu in ne sme mu biti vseeno, kako se gospodari v občini, okraju, deželi (oblasti) in državi, ker se to tiče žepa vsakega davkoplačevalca. Vajnejša ko vsi ustavni in politični prepri je gospodarska politika.

Izkušnje nam dokazujejo, da je pri nas ravno za gospodarsko politiko najmanj razumevanja. Ali mislite, da je iz gospodarskih razlogov potrebna »mirotvorna čovječanska republika«, kakor jo hoče Radić? Pravijo: hrvatski kmet hoče biti sam zase, svoj gospod na hrvatski zemlji! Lepo. Toda hrvatski kmet še nikoli ni bil sam svoj gospod. Stoletja in stoletja so ga tlačili po večini tuji gospodje. Hrvatska je ohranila svoje pravice le na papirju, v resnici pa so jo izkoriščali Madžari in Nemci. Med vojno se Radićevi kmetje niso borili za samostojnost Hrvatske, temveč za to, da bi si Nemci in Madžari še bolj opomogli. Ko pa je Avstro-Ogrski odbila zadnjo ura, smo se Srbi, Hrvati in Slovenci ujedinili v eno državo, ker so vsi pooblašeni zastopniki ljudstva izjavili, da smo eno in da hočemo biti v eni državi. Zdaj je šlo za to, da bi si državo lepo uredili, toda kaj bi: politiki so se začeli prepirati med seboj in se pričakati od eni, ali smo prav storili, da smo se ujedinili ali ne. Radić, ki je bil poprej velik častilec cesarja, je začel oznanjati samostojno hrvatsko republiko; hrvatska gospoda je še vedno sanjala o 1000-letni hrvatski državi, ki je izginila v Jugoslaviji. Nekateri Slovenci so začeli misliti, kako bi bilo lepo, če bi se vsa Slovenija vrnila izključno okoli ljubljanskega grajskega stolea. In ker so pri nas politična gesla bolj vlekla nego gospodarska, so se volilec tekoni teh 5 let razcepili v dolgo vrsto med seboj sprtih strank, ki se pulijo za oblast in od katerih bi vsaka hotela na svoj poseben način urediti državo.

Toda država ne more živeti od samih besed, s katerimi jo hočejo nekateri odrešiti, pa najsi so besede še tako lepe. Treba je bilo tudi delati, kar bi nas dru-

gače vzelo. Kdor je več delal, je več imel. Priznati je treba, da so to bili Srbi. Oni so imeli 100 let lastno državo in so se dobro izšolali v politiki. Bolj ko so se Hrvati in Slovenci opajali z lepimi besedami in lepimi sanjami, bolj so oni silili v ospredje. Če so Hrvati in Slovenci gledali in skrbeli samo zase, za to, da bi veljajo le to, kar oni hočejo, ne moremo tudi Srbom preveč zameriti, če so skrbeli v prvi vrsti za srbske koristi. Tako se je moglo zlasti zadnje leto poznati, da so se vse državne zadeve reševale bolj s srbskega stališča in da so interesi Hrvatov in Slovencev premalo prihajali v poštev. Vse to pa je posledica naše glavne napake: namesto da bi vsi brez izjeme priznali, da je nova država res naša in bi tekmovali med seboj, kdo bo bolj uveljavil svoje sposobnosti in sredstva, smo ostali še naprej vsak na prejšnjem mestu in videli samo sebe, ne pa tudi onih, s katerimi smo se ujedinili. Zdaj spoznavamo, da smo politično in gospodarsko oškodovani. Hrvati vidijo, da republike ni in ne bo in da zaradi njih svet ne bo skočil v ogenj, kakor se je Radić sanjalo. Slovenci vidimo, da je za avtonomijo samo naša klerikalna stranka, vse druge pa hočejo nekaj drugega — kaj, tega marsikateri sama ne ve. Srbi pa poudarjajo, da so oni vendarle uredili novo državo in dosegli, da naša valuta ne stoji slabo, da draginja ni ravno najhujša in da se državno življenje še precej normalno razvija.

Hrvatski kmečki poslanci so te dni vstopili v beograjsko skupščino, ki jo je njihova stranka 5 let dosledno tajila. Kakor je izjavil Radić, so prišli samo za to, da zrušijo vladu, sicer pa ostanejo tam, kjer so bili. Ker Radić ni dosegel, da bi tuji »osvobodili« Hrvate in ker se je prepričal, da sedanja država trdno stoji, je poslal poslance v Beograd, da motijo druge pri delu; kadar pa bi g. Radić prišle muhe v glavo, bi jih odpoklical in dejal, da je bila njihova prišega kralja in enotni državi lari-fari. To se pravi: hrvatskemu »kmečkemu voditelju« ni nič ležeče na tem, da bi kmet prišel do vpliva, da bi se odpravila draginja, da bi se zatrla korupcija in zmanjšali davki itd. itd. — ne, njemu je do tega, da se izpolni njegov neizpolnjeni politični program, tisti program, zaradi katerega je hrvatski kmet 5 let brez vpliva na državno življenje.

Kriza je bila rešena. Opozicijski blok, ki bi bil popolnoma odvisen od milosti tako zmedenega politika kot je Radić, ki še zdaj tiči na Dunaju in pravi, da sedanje države ne prizna, ni dobil vlade. Nastopila je koalicija radikalcev in enega dela demokratov, ki je proti Radićevi in Koroščevi politiki zavlačevanja državne konsolidacije. To je znamenje, da so pri nas močne sile odločno proti temu, da bi se špekuliralo z državo in njenim 5 letnim razvojem. Ali se bo ta vlada držala dolgo ali kratko, je vseeno. Pokazalo pa se je, da je bilo v teh 5 letih preveč ustvarjenega, da bi se moglo zdaj rušiti na voljo kakemu Radiću, ki se naslaja s tem, da on zdaj veliko pomeni, dočim je pred 5 leti pomenil jako malo.

Prejalsiše, bo zmagalo načelo, da ne more država nikamor, če bomo tičali v večinih ustavnih bojih in ako bo en del države čakal, da kak tujec pojde zanj v žerjavico po kostanj. Mi potrebujemo dobro, pošteno upravo, napredno gospodarstvo, zdravo valuto, krepko industrijo in odločno zunanjo politiko. Vse to se da doseči le s stvarnim delom za državo, ne pa z ruvanjem proti nji. Slovenski in hrvatski demokratje ter velik

Vlada zahteva pospešenje verifikacij.

BEograd, 2. aprila. (Izv.) Danes popoldan se sestane zopet verifikacijski odbor, da nadaljuje večerajšnje debate. Vlada je večeraj po ministrskem predsedniku Pašiću zaprosila verifikacijski odbor, da požuri verifikacijo Radićevskih mandatov. Opozicijske stranke so umak-

nile vse pritožbe, da se čim prej doseže verifikacija. Ni pa popolnoma izključeno, da pridejo te pritožbe v pretres in da dobijo oni člani odbora besedo, ki so izključeni iz demokratske stranke zaradi prevzema državnih poslov.

Radićevci se počutijo dobro med zemljoradniki.

BEograd, 2. aprila. (Izv.) Predsednik zemljoradnikov g. Lazić je izjavil nekemu novinarju na vprašanje, kako se počutijo poslanci Radićeve stranke med zemljoradniki, da se počutijo zelo dobro. Baje so soglasno izjavili, da hočejo biti s srbskimi kmeti eno srce in

ena duša. Gospod Lazić je rekel, da je dobil utis, da pristajajo Radićeve stranke mislijo odkritosrečno. V agrarnih in socialnih vprašanjih se lahko doseže dogovor med zemljoradniki in Radićevo stranko, vprašanje je, če tudi v državno-pravnih.

Ljuba Jovanović ne odstopi.

BEograd, 2. aprila. (Izv.) Od mero-dajne strani se kategorično dementira vest o namišljeni demisiji predsednika

skupščine. Gospoda Jovanovića je kralj danes predpoldan sprejel v avdijenco.

Rešitev krize v volitvah.

BEograd, 2. aprila. »Politika« objavljala pod naslovom »Naši politiki o rešitvi krize« vrsto člankov o izhodu za rešitev sedanje krize. V današnji številki je

članek bivšega ministra saobraćaja Jan-kovića, ki poudarja, da v sedanjih spremembah ni možnosti za rešitev krize. Rešitev je samo pri volitvah, v narodu.

Razmerje med Vatikanom in Jugoslavijo.

Izjava klerikalnega francoskega lista.

PARIZ, 2. aprila. »Croix«, organ francoskih katolikov, prinaša zelo simpatični članek v razmerju med Sv. Stolicom in Jugoslavijo. Najprej opiše sedajni položaj, ko so v raznih pokrajinah v veljavi različne cerkvenopravne določbe, kar povzroča težave. Beograjska vlada

postopa napram katoliški cerkvi spoštljivo in umerjeno, vključ vsem nasprotnim trditvam hrvatskih in sloveskih krogov. List podčrta stavek, da ima svoje informacije iz kompetentnih krogov, in da so vsi ministri kraljevine SHS, ki postopajo tako tolerantno, pravoslavni.

IZPADI PROTI DINASTIJ.

BEograd, 2. aprila. Beograjska štampa vodi ostro kampanjo proti stališču raznih strank napram kroni v vprašanju rešitve krize. Večerajšnje »Novosti« so bile radi izpadov proti kroni konfiscirane.

Nemška nota veleposlaniški konferenci.

BERLIN, 2. aprila. Sinoči je nemški poslanik v Parizu izročil veleposlaniški konferenci nemški odgovor na njeno noto od 5. marca glede vzpostavitve delovanja mednarodne vojaške komisije. Nemška vlada predlaga, naj se to delo izroči drugemu organu, ki ga naj določi Svet Zveze narodov in ki mu naj bo tudi podrejen. Zveza narodov pa naj preiskovalno akcijo v Nemčiji združi tudi s splošno razoroževalno akcijo.

Ameriško posojilo švic.

BERN, 2. aprila. Zvezni svet je s firmo Morgan & Co. in z narodno citybanko v Newyorku sklenil pogodbo glede švicarskega zveznega posojila v znesku 30 milijonov dolarjev na 20 let po 5% -nih obrestih.

BORZA.

CURIH, 2. aprila. (Predborza). Pariz 33.30; Beograd 7.10; London 24.50; Praga 17.10; Milan 25.38; Newyork 570; Dunaj 0.00805; Sofija 4.10.

ZAGREB, 2. aprila. (Sklepní tečaj). Pariz 468.75—473.75, Švica 14.12—14.23; London 344—347; Dunaj 0.1133—0.1153; Praga 239.70—240.70; Milan 356—357; Newyork 79.40—80.40.

BEograd, 2. aprila. Pariz 468—470, Švica 14.12—14.14, London 346.50—347, Dunaj 0.1140—0.1143, Praga 239.75—240, Milan 356.50—356.75, Newyork 80—80.30, Bukarešta 42—42.50, Sofija 58—59.50.

del srbskih se trdno oklepajo tega načela in prevzemajo odgovornost za državno politiko. Radić in tovariši pa naj prevzamejo odgovornost za »rešitve«, ki bo nastala s pomočjo Angl-

merike in Rusije. Drugo vprašanje je, ali bo hrvatski kmet s tem še nadalje zadovoljen. Lahko mu pač ostane lepa republikanska in samohrvatska skleda, toda — prazna!

Politične vesti.

* **Pribečevičevo stališče.** Dne 1. tm. je izšla prva številka Pribečevičevega novega glasila »Reč«. Pribečevič sam objavlja uvodnik »Domovina nad vse«, v katerem objasnjuje, zakaj in kako je prišlo do razkola v demokratskem klubu. Čudi se, da se najdejo še ljudje, ki morejo verjeti, da se z Radičevim stranko, ki jo komandira njen vodja iz inozemstva, more ojačiti narodno edinstvo. Med federalisti in demokrati ni možen sporazum. Kar danes dela Davidović, je pred njim poskusil že Protić, a tudi Davidović je bil takrat proti njemu. Koroscu, Spahu in Radiću ni verjeti, ker so neiskreni. Demokrati morejo sodelovati samo z državotvornimi skupinami. »Naša ideja« — zaključuje Pribečevič — »je jasna in čista. Ona je velika in sveta, zato mora zmagati«.

* **Izključenje Pribečeviča in tovarišev iz demokratske stranke.** Okrnjeni Davidovićev klub si je v svoji seji 1. aprila dovolil aprilsko šalo in sklenil izključitev Pribečeviča in tovarišev iz demokratske stranke. Naglasili smo že večkrat, da je ta sklep popolnoma nepravilen, ker glavni odbor, voljen pred 3 leti, v smislu strankinega statuta sploh več nima funkcijske pravice. Naravno je, da stvar s tem ni definitivno končana, zlasti še ker Pribečevič in tovariši naglašajo, da se smatrajo še znanprej za del demokratske stranke in da se bodo udeležili strankinega kongresa, ki ima končno odločitev v rokah kot vrhovni strankin forum. Davidovičevci pa so na ta način tudi izsilili opredelbo strankinih organizacij. Organizacije v Sloveniji in Banovini so se že opredelile: za Pribečeviča. Ali bodo Davidovičevci izključili iz stranke tudi mase volilcev, ki stoje za Pribečevičem?

* **Verifikacija Radičevskih mandatov.** Verifikacijski odbor narodne skupščine je imel 1. tm. sejo, v kateri je verificiral 15 radičevskih mandatov. Danes 2. tm. popoldne se seja nadaljuje.

* **Pred novimi volitvami.** Splošno prevladuje mnenje, da ima sedanja vlada od kralja pooblastilo razpustiti narodno skupščino in razpisati nove volitve. Po Veliki noči bo skupščina še enkrat sklicana v svrhu verifikacije radičevskih mandatov, nato bi pa sledil razpust. Vse stranke v skupščini to že tudi čutijo in vse so že pričele mrzlične priprave za nove volitve.

* **G. dr. Ravnihar daje lekcije.** V umirajočem »Nar. dnevniku« se je v štev. od 1. aprila (čudno!) razpisal po svojem običaju g. dr. Ravnihar, ki je danes politični kadaver, in hoče nam demokratom dati lekcije. Dela se zopet, kakor da je najdoslednejši politik na svetu, dasi je znano, da je baš on tisti, ki od leta do leta menjava svoje nazore. Še lani zagrizen zagrebški kongresist in

revizionist, ki je za vsako ceno hotel sporazum z Radičevim in je metal polena pod noge demokratski stranki, katere je odločno stala na stališču ustave in njene ivedbe, lani se izrecen pristaš Davidovičeve taktike, se danes žerira kot najhujši zagovornik ustave in obdoljuje demokrate, da v svoji politiki kolebajo. Res je namreč, da je tako Pribečevič ostal dosleden v svoji državotvornosti, kakor Davidović v svoji sporazumaški politiki — le g. dr. Ravnihar je lani odbral Davidovičovo taktiko, letos pa brani Pašića in radikale. To in nič več smo hoteli povedati, ne da bi se spuščali v polemike s političnimi švigašvagami.

* **Ludendorff kandidira.** Generalu Ludendorffu žilica slavohlepija ne da miru. Sedaj namerava kandidirati na listi nemške nacionalne ljudske stranke v nemški državni zbor.

Tedenski pregled

za naročnike »Narodnega lista«.

Četrtek, 27. marca. Kralj imenuje in zapriše novo vlado, katero je sestavil g. Pašić z enim delom demokratov (Pribečevičeva skupina). V novi vladi so 4 demokrati poleg 13 radikalov.

Petek, 28. marca. Opozicija v narodni skupščini se pripravlja, da vrže novo vlado. — V Beograd je prišlo 65 Radičevih poslancev. — Albanija proglašena za republiko.

Sobota, 29. marca. Viharna seja narodne skupščine. Vsi Radičevski poslanci so navzoči pri seji. Glasovati sme samo o njih 20, kojih mandati so že potrjeni od skupščine. Vlada ima večino: 127 glasov, proti 112. Nemci in džemijet glasujejo proti vladi. Sprejmeta se proračuna ministristva za šume in rude ter za trgovino in industrijo. Seja se nadaljuje. — General Maister slavi 50-letnico rojstva v krogu svoje rodbine v Mariboru.

Nedelja, 30. marca. Seja narodne skupščine trajala vso noč in danes cel dan. Opozicija je ponoči začela z divjo obstrukcijo. Ob dolgovernih govorih klerikalcev in SKS-erja Puelja so poslanci spali. — Velikanske povodnji na Poljskem, Slovaškem, Madžarskem in v drugih državah.

Ponedeljek, 31. marca. Danes ob 10. uri dop. je končala seja narodne skupščine, ki je trajala tudi nočjo vso noč. Opozicija je končno uvidela, da s svojim poslopanjem ne bo uspela in je zapustila zbornico, nakar so bili sprejeti še preostali proračuni in finančni zakon. Demokratski ministri so dosegli, da so se vpostavile v finančni zakon sledeče določbe: odprava kuluka; pooblastilo vladi, da povzra invalidske prejemke, prevedba južnih železničarjev, zvišanje eksistenčnega minimuma od 3500 na 5000 D, revizija zakona o taksah, končna ureditev uradniškega vprašanja. Skupščina

strani nama je treba iti, da dosepeva dom!

»Proti morju! Čim prej sva pri njem, tem bolje za naju, tem prostesja sva, zakaj na morju poneha materina moč. Hodila sta po tem razgovoru, kar so premogle še njune utrujene noge. — Že se je solnce nagibalo zatonu, ko sta ugledala lesketajoče se morje, po katerem je bil razprostrti solnčni blesek kakor zlata preproga, vodeča h potapljajočemu se solncu. Njune oči so nepremično zrle in požirale naravno krasoto. Marijino srce se je nekajkrat čudno stisnilo, kakor bi bil opominjajoč strah neslišno je zašepetalo: ozri se! Nevede je ubogala tajen glas, a še bolj se je stisnilo srce, od strahu prevzeta je komaj še iztegnila roko, kažoč na dvigajoč se cestni oblček prahu.

»Boživa! Mati čarovnica prihaja...!«
V glavi se ji je stemnilo, padla je Franciju v naročje in on jo je odnesel proti morju. Strah in mala omedlevica je minila, v zdravi zavesti je tekla lahko sama, vedno se ozirajoča ter priganjala: »Se hitreje, sicer...!« ni si mogla odgovoriti, kaj bi se zgodilo potem z njima. Pojemalo so že izrpane moči, razdalja med njima se je manjšala, le še za lučnjak je bilo do morja.

»Francelj, vrzi svoj škorenj v morje!«
Tako odločen je bil njen obraz, da je brez upora zagnal svoj škorenj, ki se je večal in večal, dokler ni zrastle v rešilen čoln. Skokoma sta bila v njem, zazi-

se je nato odgodila na negotov čas. — Slovenski del demokratske stranke izreče zaupnico Pribečeviču.

Torek, 1. aprila. Dinar poskočil v Curihu, znamenje trdnosti nove jugoslovenske vlade. — Davidovičeva skupina si jemlje pravico, izključiti Pribečeviča in tovariše iz stranke. To seveda ni pravilno, ker ima o tem odločati strankin kongres. Pribečevičeva skupina vztraja na tem, da tvori še vedno del demokratske stranke. — Demokrati so dosegli, da so se razveljavile vse priprave klerikalnega gerenta Kmetijske družbe za novi občni zbor. Ta gerent je sprejel protizakonito 3000 novih klerikalnih članov, da bi tako klerikalci si zavojevali družbo. Vlada je odločila, da smejo glasovati samo oni delegati, ki so bili izvoljeni na lanskih občnih zborih podružnic.

Dnevna kronika.

— **Obsojen kaplan hujskač.** Kaplan Leop. Amon in župnik Frane Zagoršek na Ptujski gori, sta se dne 31. marca zagovarjala pred okrožnim sodiščem v Mariboru radi pregreška po §§ 103 in 104 srb. kz. Župnik Zagoršek je sklicel dne 22. januarja 1922 kot predsednik bralnega društva javen shod v šoli na Ptujski gori. Na tem shodu je kaplan Amon v svojem govoru žalil ministra dr. Gr. Zerjavo in Ivana Puelja ter narodnega poslance Ivana Ureka. Očital jim je več nedostatkov v njihovem službenem poslu. V svojem govoru je napadel tudi Srbe. Govoril je, da Srbi ne plačujejo dosti davka in da nas Slovence hočejo zaslužniti. Amon je bil obsojen na 300 Din. denarne kazni, v slučaju neizterljivosti na 1 teden zapora. Župnik Zagoršek, ki je obtožen, da kot predsednik shoda ni preprečil žaljivk, ki jih je izustil kaplan Amon, pa je bil oproščen.

— **Slovenski železničarji pri ministru dr. Popoviču.** Včeraj 1. tm. je sprejel novi prometni minister, dr. Popović zastopnike slovenskih železničarjev, katere je povabil k sebi v svrhu posvetovanja raznih perečih vprašanj, tičočih se zlasti slovenskih železničarjev. Obljubil je, da bo v smislu pooblastil, ki jih je izsilil od radikalcev Pribečevič pred vstopom v vlado, ustregel vsem upravičenim zahtevam železničarjev.

— **Invalidski dom v Celju.** Na razne razširjene govorice, da se namerava Invalidski dom v Celju v najkrajšem času razpustiti, se je zvedelo od kompetentne oblasti, da so vse slične vesti neutemeljne. Pač pa se bodo sprejemali v bodoče v zavod v prvi vrsti delanezmožni invalidi.

— **Na ledu spodrsnil in padel pod voz.** Dne 22. marca popoldan je peljal 81 let stari oskrbnik Frane Pečnik z volu vprežen voz iz Sv. Primoža na Pohorju proti Vuzenici. Kakor se je dognalo, mu je med potem na ledu spodrsnilo, da je pa-

bal se je čoln, da je daleč pljusnila odbita voda; Francelj ga je odrinil z pripravljenim veslom ter veslal. Marija pa si je segla v svoje bujne lase ter izvlekla iz kite dosedaj skrit zlat glavnik ter ga vrgla v morje. Završalo je morje okrog njega, kakor živo apno v mrzli vodi, krog valov se je zibal navzven in zabučali so velikanski valovi proti pustemu obrežju v hipu, ko je obstala ob njem čarovnica, kakor bi okamenela. — Kakor dve strelji sta se zablistale njene oči, ko je s pestjo zažugala hčerki:

»Tvoja sreča, da si mi zbežala na jezero morje, sicer bi te raztrgala na drobne kose z njim vred. — Ker mi boš pa žena, zato imej za doto to le škatljo!« in vrgla jo je na valove, ki so jo zanesli naravnost k rešilnemu čolnu.

»Ne vem sicer, kaj je v nji za mojo doto, a naj mi bo v spomin na mater čarovnico!« in dela je škatljo v čoln.

»Rešena, rešena! Ploveva proti zaželenemu cilju svojih sanj!« Objela sta se, poljubila na rožnate ustnice, sladko jima je bilo v srcih. Zasanjala sta v obljubi, pustila vesla in čoln skrbnemu in zanesljivemu morju, po katerem je splavalo na krilih prave ljubezni in dobrot njih valov dvojce srečnih ljudi v prvo deželo.

13. Doma.

V ranem jutru so zanesli valovi njun čoln do današnjega obrežja, še sta spala vsak na svoji deski, a valovi so treščili ob trdno skalo, da sta se prebudila, Cu-

del pod voz, kateri je šel čez njega. — Vkljub temu se je vrnil še sam z volu domov, a vsled dobljenih ran ni mogel več govoriti in je še isti dan okoli 22. ure prominul.

— **Umor v Trbovljah.** Bestijalen zločin se je zgodil minuli ponedeljek v Trbovljah. Oženjeni rudar Ivan Borovinka je po noči vdrl v stanovanje tovariša Ivana Čanžeka ter ga spečega zabodel z nožem v prsa. Čanžek je imel še toliko moči, da je zaklical na pomoč, potem pa se je zgrudil mrtev na tla. Kaj je bil vzrok temu umoru, še ni dognano. Borovinka je bil izročen sodišču.

— **Roparski umor sredi Ljubljane.** Ljubljana, naša slovenska prestolica, bo kmalu postala slavná po svojih bestijalnih zločinih, ki ji mladane dajejo obilice velemesta. V noči od ponedeljka na torek je bil izvršen skoraj sredi mesta umor. Na Kolodvorski cesti je bila umorjena blaginjičarka kina »Tivoli«, 21-letna Fanika Petkovšek. Dejanja je osumljen njen ljubimec, trgovski pomočnik Alojzij Jerančič, ki jo je spremljal krog 10. ure zvečer domov. Iz njene torbice je zmanjkal znesek 1000 Din in blaginjiški ključ. Jerančič taji, da bi bil on ustrelil, vendar pa govore vse okoliščnosti zoper njega.

— **Težka avtomobilska nesreča.** 31. marca popoldan so se vozili z državnim avtomobilom na poti Veles—Štip trije železniški inženirji in en železniški podvzetnik. Avtomobil je treščil ob neko zaščitno ograjo s tako močjo, da se je večkrat prevrgel. Dva inženirja sta težko ranjena, a tretji in podvzetnik lažje. — Šofer je na čuden način ostal nepoškodovan.

— **Davek na stavbišču** se uvede v Osijeku, kjer se je jako razširilo navijanje cen pri stavbiščih, kar resno ogroža itak ne preveliko gradbeno gibanje.

— **Novo železniško prego** pričnejo letos graditi na progi Risan—Nikšić, kjer so bile doslej prometne razmere skrajno slabe.

— **Konferenca vseh trgovskih zbornic** se bo vršila tekom tega meseca v Skoplju. Na dnevnem redu so aktualna prometna, finančna in druga gospodarska vprašanja.

— **Nova cestna železnica v Osijeku.** Osijek je eno onih redkih mest, ki ima še starodavno cestno železnico, koje gonilna sila so stari, poloslepi konji. Sedaj nameravajo zgraditi moderno električno cestno železnico, ki je proračunana na 250.000 dolarjev. Tok bo dobavala mestna plinarina.

— **Gripa v Sarajevu.** V Sarajevu je močno razširjena neke vrste gripa, ki pričinja z naglim porastom temperature. Bilo je že več smrtnih slučajev. Zanimivo je, da je odraslim nevarna, dočim jo otroci vsi prebole.

— **Boj proti draginji v Bečkereku.** Mestna uprava v Bečkereku je pričela

dom sta se čudila, da sta že popolnoma v drugem kraju. Prav na obronku je spoznal Francelj svoj rojstni grad, streleč v oblake ter še bliščeč, kakor cerkva-bela.

»Marija, tam gori je moj ljubljeni dom!«

Proti njemu sta se napotila, kakor na romanje, a mesto glasne molitve je bil tih pogovor ali pa neprijeten molk.

»Francelj, kaj ti je, na obrazu vidim!«
»Nekoliko me skrbi, kako bo doma pri očetu!« de on prikrito.

»Pa bi bila lepa, da bi ne bila dobrodošla!« Ostro mu pogleda Marija v oči. »Ti mi nekaj skrivaš! Le povej!«

»Čarovnica si, moje skrbi bi lahko izsledila. — Ne zameri, pa ti povem. Skrbi me, kaj poreko domači k temu, da si pripeljal kar nevesto, ki je še niti videli niso. Povrhu sem še mlad!«

Nekoliko je užalilo in razjezilo Marijo. »Mlad, mlad. V osemnajstem letu že lahko gleda mladenič tvoje vrste za ženo!«

»Je vse lepo in prav, ampak naši ljudje v prvi deželi so že tako navašeni!« je jel dokazovati Francelj. »Pomisli, če bi naju bil snoči kdo videl, ko sva se poljubila, bi rekel, da je to smrten greh. Drug morebiti bi dejal samo, da se poljubujeta kakor gospoda!«

»Kje torej naj ostanem, če ne smam, kakor sklepam iz vsega tvojega vedenja in govorjenja, s teboj na grad?«

Na to vprašanje je bil Francelj že

J. Pohorski.

Francelj in Marija.

Čarobna pravljica s Pohorja.

(Dalje.)

12. Mati čarovnica prihaja.

Tajinstven ribič je odložil palico s trnkoma, vse skupaj je zavrgel, kakor bi ne imel sreče z njim, ampak z lovom na roko. Zavihal si je rokav ter segel pod večji kamen, z drugo pa je zastavil izhod in izvlekel je zlato ribico, ki pa je bila v njegovih rokah popolnoma mirna, tudi prsta ji ni potisnil v žrelo, ampak je spregovoril nekaj tajnih besed: — ob potoku sta že stala Francelj in Marija.

»Sedaj, pač hitro na pot!« de on. »Čarovnik se lahko še vrne!«

»Njega se nama ni več bati, zakaj on se ne vrne. Slutim pa, da pride za njim mati - čarovnica; nji ne uideva zlepa, ker je urnejša!«

»Pojdiva torej takoj na pot!« de Francelj.

»Kam, ko sva oba sirota brez doma!«

»Ne govori tako žalostno!« jo je karal. »Veš, da imam svojo domovino. Ali hočeš iti z menoj ter postati moja ljubljena žena?«

»Hočem!« je odgovorila Marija, ki ga je preizkušala, zažarele so njene oči od veselja, a pri Francelju je sedaj doma samo skrb.

»Čarovnik me je privlekel v medlevici po zraku, a sedaj ne veva, proti kateri

z energično akcijo za pobijanje draginje. Trgovine in gostilne so pod strogo kontrolo in se vsak najmanjši prestop kaznuje z zaporom in občutno denarno globo.

— **Kar Vi potrebujete, to je Elzafluid.** To pravo domače sredstvo, katero prežene Vaše bolečine! Poizkusna pošiljka 27 D. Lekarnar Eug. V. Feller, Stubica Donja, Elzatrg št. 201, Hrvatska. 2736

— **Telefonska zveza Vojvodina Dunaj.** V Vojvodini je zlasti gospodarski svet zelo pogrešal direktno telefonsko zvezo z Budimpešto in Dunajem. Te dni bo dograjena nova proga preko Novega Sada in Subotice, ki bosta imela potem direktno zvezo z Avstrijo in zlasti z Madžarsko.

— **Čez noč milijonarka.** Ta redka sreča je zadela pred par dnevi neko Ano Müller, revno služkinjo v Novem Sadu. V Ameriki je umrl brat, ki je zapustil v našem denarju 16 milijonov dinarjev premoženja. Ker razen nje ne živi noben drug sorodnik, je ona dedič vsega premoženja. Müller je stara sedaj 64 let.

— **Razpisana služba.** Razpisuje se mesto tehničnega ravnatelja pri mestnem elektriškem podjetju v Mariboru. Nastop službe takoj, službeno razmerje pogodbeno, plače po dogovoru. Opremljene prošnje z navedbo službenih zahtevkov je predložiti najkasneje do 15. tm. pri magistratu v Mariboru.

— **Železniška nesreča pri Nabrežini.** Pri Nabrežini se je pripetila dne 1. aprila velika železniška nesreča. Tovorni vlak — baže jugoslovenska garnitura — je skočil iz tira. Sedem vozov je popolnoma razbitih. Popoldanski tržaški vlak je radi tega imel 4 ure zamude in je dospel v Maribor šele ob 20. uri. Podrobnosti o nesreči še niso znane.

— **Požar v gledališču.** V Barceloni je med predstavo v gledališču Palace vsled kratkega stika izbruhnil požar, ki je v kratkem času uničil celo zgradbo. Publila je imela dovolj časa, da se reši, vendar sta se dve osebi v gneči zadušile. Neka francoska pevka je zgorela v garderobi.

— **Ljudje, kateri mislijo, vejo, da negovana, zdrava koža pospešuje zdravje in naredi pred prehlajenjem manj občutljivo.** Za pravo telesno negovanje so preizkušena čez 25 let priljubljena prava negovanja lepote: lekarnarja Feller: Elza-obrazna in kožo obvarujoča pomada (2 lončka s pakovanjem in poštino 25 dinarjev); Elza-pomada za rast las (2 lončka s pakovanjem in poštino 25 D); Elza-lilijino-mlečno milo (4 kosi s pakovanjem in poštino 40 dinarjev); najmočnejša Elza-kolonska voda 15 D; Elza-voda za usta 12 dinarjev; Elza-lilijino mleko 10 dinarjev in drugi Elza-preparati izpolnijo vsi svojo dolžnost! Adresirati: Eugen V. Feller, lekarnar, Stubica Donja, Elzatrg št. 201, Hrvatsko.

priljubljen; čudno, da ga je ena noč tako spremenila v mišljenju, a vsa štiri leta ne. »Misli sem že tudi na to! V bližini mojega gradu, ali pod njim si osnuj trgovino tako, da se bova lahko večkrat sešla!«

»Ob prvi priliki, ki ti jo bo nudila kaka dvorjanka, pa pozabiš mene!« Solze so jo oblike, slutila je, da bo tako. On pa je je zagotavljal in obljuboval zvestobo. Pod gradom sta se ločila; on po hribu, ona po lepi dolinici v grajski trg.

»Ostani zdrav in pokaži se kaj v trgu!« mu je še zaklicala za slovo.

Kako se mu je mudilo! Ni postajal ob tej poti, kakor navadno; čim bolj se je bližal svojemu cilju, gradu, očetu, tem bolj je pospešil korake. Vsak človek gre tako domov, posebno po dolgi ločitvi! Popolnoma blizu je že, a zdi se mu ves grad preth in — mrtev. »Če se je očetu kaj hudega pripetilo? Morebiti ne živi več!« je rojilo po njegovi glavi. Še ko je stopal po kamenitem tlaku grajskega dvorišča, ni videl žive duše; šel je po okrašenih stopnicah, njemu dobro znanih ter dospel v neko majhno dvorano. Vse prazno.

Takrat pa so se odprla vrata in vstopila je precej rejena in z mastjo oblita ženska z belim predpasnikom. Strmeče je gledala Francelja, ker njega — tujca še ni videla v gradu, a lep je vseeno!

»Kaj pa ste vi pravzaprav?« jo je nagovoril.

»Pri grofu služim za kuharico!«

Dopisi.

Od severne meje iz St. Ilja v St. gor. V »Straži« z dne 28. marca, št. lista 37, se gospoda vznemirjajo. Zakaj? Saj vendar, če kdo ni kriv, ga članek v »Taboru« ne tangira. Mi tudi nismo omenili v našem odgovoru, da sta tukajšnja gg. duhovnika kaj pisala ali pa da imata kake zveze s tem, kar je bilo tam pisano. Mi samo vemo, da je glasilo SLS »Straža« klerikalna kloaka in tudi vemo, da tvori pri uredništvu tega lista in vodstvu stran ke večino duhovščina, in zato so tudi oni odgovorni za pisavo lista. Ker pa ravno ta list piše proti nam o morali in nam očita nemoralnost, pravimo še enkrat, da naj prvo pogleda malo med svojimi, ni pa treba gledat samo siromašnih državnih uslužbencev, ampak poglejte tudi, kaj so delali in še delajo Vaše od Vas zmiraj zagovarjane ovčice. Če si »Straža« stavlja nalogo, delati red v morali, zakaj potem krtači samo na eni strani, ne pa tudi na drugi?! — Da smo pa mi sami bivši hlapci, o tem pa naj gg. kar molčijo. Mi vemo, da, če bi hlapci njemu ne obdelovali posestva in delali za njega, ne bi jedel belega kruha, in tudi ne bi mu bilo treba piti rujnega vinca. Seveda sit človek z debelim trebuhom se lahko norčuje iz lačnega in siromašnega človeka. — Da ste pa zadevo izročili Vašim poslancem, ne vemo radi česa. Menda zato, da bodo predlagali ministru financ, da naj siromašnim drž. uslužbencem poviša plače. To bi nas res veselilo, in tudi da bi 21 poslancev SLS res kaj delalo, ne pa samo kričalo po Beogradu, da zahtevajo avtonomijo, da bi lahko potem nemoteno uvedli katoliško inkvizicijo proti vsem neklerikalnim elementom. Na svidenje!

Rogaška Slatina. V noči od 27. na 28. marca se je vjel nevarni vlomilec Henrik Hajšek pd. Hermelin. Zasačen je bil tete a tete pri svoji ljubici. Plavalaska se je sicer zelo branila, pomagalo pa ni nič, ker bi drugače tudi ona morala v zapore. Našlo se je pri njem polno vlomilnega orodja; upajmo, da se pojasnejo sedaj še nekatera prikrita dejanja. Našemu orožništvu gre priznanje za izsledovanje tega korenjaka.

Rogaška Slatina. Zdravilišče se pridno pripravlja za letošnjo sezono. Adaptirajo se različni prostori, popravljajo se stare in strohnele zgradbe in drugi objekti. Tudi bo letos vsled prezidavanja več sob za goste na razpolago. Vrtinar je pričel kazati svojo umetnost na prostem, tako da se bodo gostom pripravile vse udobnosti Slatin. Vprašan po stanovanjih je že sedaj veliko in obeta tudi letos postati prav živahna sezona. Saj je to zdravilišče na glasu kot največje in najlepše, kar se mora tudi priznati.

Pristopajte k CMD!

Čim vam pa naj kot gostu — ?
»Kako? Gostu? Tukaj sem vendar jaz doma! Toda o tem pozneje. Povejte, prosim, kje je grof, moj oče?« vpraša nestrpno v skrbah.

»Oprostite, če sem vas razžalila,« se je opravičevala zardela kuharica. »Grof so pač šli z lovci na lov — edino njihovo veselje, ker se je pojavil tod nek orjaški medved!« odgovori kuharica, a pristavlja še, da se kmalu vrnejo, kajti južina je naročena doma.

Namignil je in ona se je odstranila. Šel je v svojo nekdanjo sobico, v kateri je preživel svoja leta brezskrbnega življenja in veselja. Solnce je vsipalo svoj prvi pozdrav skozi barvano okno, nehoti je stopil bliže ter ga odprl. Spomini so oživeli: tam doli je bil njegov vrtec, tako lep, in tam, kjer cveto vrtnice v družbi dišečih lilij in nageljev, v svoji gredici sta stala z očetom onega krasnega dne, kakoršen je danes, ko je priplaval ...

Na dvorišču je zapela jasno in reko trobula, hrup je narastel, prebudivši se iz svojih sanj in pogledal na dvorišče; njegov oče je korakal v skupini lovcev, smejoč se nač. obilnim lovom. Tekel mu je nasproti — pri vratih sta se sešla: očetovsko oko spozna hitro svojega otroka; padla sta si v naročje.

»Oče!« — »Sin!«

(Dalje prih.)

Celjske vesti.

Glasbena Matica v Celju priredi v nedeljo, dne 6. tm. ob 1/11. uri dopoldne v veliki dvorani Nar. doma III. muzikalno predavanje za šolsko mladino. Na vsopredru so sonata, klavirska sonata in suite. Glasbe na programu proizvaja pianistinja celjske Glasbene Matice gđ. Novakova. Predava g. ravnatelj Sancin. — Vstopnice so vpredprodaji v prostorih Glasbene Matice.

Nočno lekarniško službo v Celju ima ta teden lekarna »Pri Mariji pomagaj« na Glavnem trgu.

Občni zbor društva javnih nameščenec v Celju se vrši v sredo, dne 2. tm. ob 20. uri v gostilniških prostorih Nar. doma z običajnim dnevnim redom.

Kapucinski most v Celju. Te dni se je vršila kalavdacija popravljenega mostu, ki je solidno izvršen in bo vzdržal po mnenju strokovnjakov še najmanj deset let. Prvotni proračun 190.000 D se je prekrčil za najmanj 80%, to pa radi tega, ker je bil ves material na starem mestu že v tako desolatnem stanju, da se je moral razun približno polovico pilotov, zmenjati s popolnoma novim. Prispeva k popravilu 90.000 Din. država, ostale stroške po trpi okr. zastop. okoliška občina, približno polovico bremena pa mestna občina.

Predavanje v modernem slikarstvu. »Ljudska univerza« priredi predavanje, ki bo nedvomno vzbudilo pozornost. Naš madi umetnik, akademični slikar g. Fr. Stipovšek bo predaval dva večera o moderni umetnosti. Prvo predavanje bo v ponedeljek dne 7. aprila, drugo pa v ponedeljek dne 14. aprila (mala kazinska dvorana, začetek ob pol 20. uri). V Mariboru smo imeli tekom zadnjih let več umetniških razstav, na katerih so bila razstavljena tudi dela tzv. mlade umetnosti (ekspresionistične). Ni pa bilo nobenega predavanja o moderni umetnosti, kakor se sploh na umetnostno vzgojo občinstva stori veliko premalo. Predavanje g. Stipovška bo tđaj izpolnilo občutno vrzel. Predavatelj bo seznanil slušatelje z vsemi z vsemi novejšimi in najnovejšimi strujami vpodabljačee umetnosti in jim bo dal podlago, da si bodo mogli prihodnje razstave ogledovati z večjim zanimanjem in z globljim vpogledom v ustvarjanje umetnika-slikarja. Posebno se bo predavatelj dotaknil razmerja med impresionizmom in ekspresionizmom. Način njegovega predavanja bo poljuden in pregleden. Kar pa je zelo važno, bo sodeloval tudi skioptičen aparat, ki bo pokazal nekoliko značilnih del raznih novejših umetnikov. Zeleti je tedaj, da bi se občinstvo v kar največjem številu udeležilo obeh predavanj.

Ptujske vesti.

Šolska proslava stoletnice Branka Radičevića. Dne 29. marca se je vršilo v risalnici ptujske gimnazije predavanje v proslavo srbskega pesnika Branka Radičevića. O Branku je predaval prof. Peter Holeček. V lepo začetnem govoru nas je g. profesor bližje seznanil z Radičevićem življenjem. Predavanju g. profesorja so sledile deklamacije dijakov ptujske gimnazije. Prvi je deklamiral petošolec Stojanović Radičevićevo pesem »Prepev z Gojke«; nato sta še nastopila ošmošolec Jurančič in Gorinšek. Jurančič je deklamiral pesem »Berba v Fruškoj gorji«, Gorinšek pa pesem

»Kad mladijah umreče« in odlomek iz »Djačkog rastanka«. S tem se je zaključilo predavanje in gotovo je imelo globok vpliv na dijake; kajti Radičević je bil pesnik-dijak.

Primorske vesti.

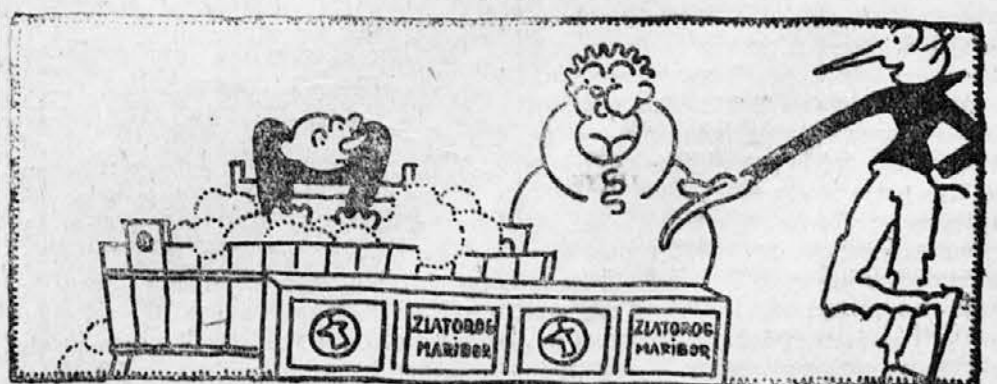
Volilno gibanje v Primorju prihaja že do vrhunca. Značilno je dejstvo, da se to gibanje v zadnjem času omejuje le na dve listi, na fašistovski in jugoslovensko. Z naše strani se posveča posebna skrb Istri, ki je bila ob zadnjih volitvah torišče takega nasilja, da je bil vsak javni nastop jugoslovenskih kandidatov nemogoč. Od leta 1914 celih deset let ni bilo v Istri javnega shoda, na katerem bi naš in hrvaški narod mogla odkrito pokazati svoja čustva. Danes pa je to mogoče in ljudstvo prihaja na shode naših kandidatov ure in ure daleč, samo da čuje po tolikem času bodrilno besedo v svojem domačem jeziku. Zadnjo nedeljo se je vršilo že vse polno shodov in ljudstvo z velikanskim navdušenjem pričakuje 6. aprila, dan volitev, ko bo Istra pokazala svoje narodno lice. Po Krasu, v vipavski in soški dolini je volilno delo lažje, ker tu prihaja na pomoč fašistovska stranka sama, ki s svojim rohnenjem in izsiljevanjem vdano sti napram tistim, v katerih je narod poznal svoje tlačitelje in zatiralec, ljudstvu naravnost prepoveduje, česar ne more storiti. — V nedeljo dne 30. marca so se zaključila volilna zborovanja, izvemši še morda kak volilni sestanek v zadnjem tednu.

Obsodena merilec. Dne 20. avgusta 1923 sta italijanska finančna stražnika Battista Mancini in Angelo Mazzei prekorčila pri Trati našo mejo ter zavratno ustrelila jugoslovenskega finančnega stražnika Radoja Rastovića. Te dni sta se zagovarjala pred tržaškimi vojaškimi sodiščem radi umora. Vojaški obtožitelj je predlagal obsodbo na 13 let, a sodni dvor ju je obsodil samo na 3 leta in 1 mesec, odpust iz službe in povračilo stroškov.

Fašisti lovijo slovenske volilce. Fašistovski kandidatje pridno romajo po slovenskem ozemlju ter prireajo volilne shode. Te dni je prispel sam glavni tajnik fašistov, požigalec Narodnega doma v Trstu, Giunta, ki je govoril na shodih v Postojni in Sežani. Raznih obljub kar dežuje. Hvalil je pravičnost Italije napram Slovanom ter pozival Slovence, naj se dajo kratkomalo raznaroditi. Odgovor bo dobil pri volitvah.

KARO-čevlji
Maribor, Koroška c. 19.

DINARSKI DAN ZA WESTFALSKE SLOVENCE bo v Mariboru in Ljubljani dne 5. aprila, drugod po Sloveniji pa v nedeljo 6. aprila. Akcijski odbor za pomoč westfalskim Slovincem poziva Slovence, naj pokažejo te dni svojo ljubezen do trpečih rojakov, katerih je nad 40.000 brezposelnih in v veliki bedi.

To milo dala teta Mici,
najboljši v kraju sta perici,
ta vidi pene in se čudi
kaj milo »ZLATOROG« vse nudi.

Nadaljevanje sledi.

JDS.

Nedeljski shodi. V nedeljo 30. marca se je vršil lepo obiskani shod na Sp. Poljskavi, ki je bil sklican vkljub temu, da je imela stranka tamkaj shod šele pred kratkim, na izrecno željo domačinov. — Shod je bil jako lepo obiskan in so bili prostori pri g. Kavčiču polni občinstva. O političnem položaju so govorili gg. dr. Boštjančič, Julče Novak in Fr. Deleja, o raznih kmetijskih vprašanjih pa ekonom g. Grom. Gospodarska vprašanja so ljudje poslušali vzorno mirno. Pri razpravi o političnih vprašanjih je prišlo najprej do malega nasprotja, toda po točnih pojasnitvah naših govornikov so zborovalci soglasni potrdili pravilnost stališča slovenske demokracije. Ponovno so izrekli željo, naj bi se shodi čim večkrat vršili. — Lepa shoda sta vršila tudi v Zibici in Bodencih.

IZVANREDNO VISOKA RADIO-AKTIVNOST TERMALNIH TOPLIC V LAŠKEM KONSTATIRANA.

V hrvaščini lastnoročno pisano in podpisano pismo g. dr. Frana Bubanovića, prof. univerzitetne v Zagrebu, se v slovenskem besedilu glasi:

Dne 30. marca t. l. so bili v termalnem kopališču v Laškem na poziv solastnika g. ravnatelja Smertnika profesorji zagrebške univerze: mineralog dr. Tučan, in medicinski kemik dr. Fran Bubanović s svojim asistentom Josipom Mikšićem, da preizkusijo na licu mesta radioaktivnost tega kopališča.

Navedeni so napravili nekoliko komparativnih merjenj na Cürievem radio-skopu in so konstatirali sledeče:

1. da je pesek, vzeti iz vrele, radio-aktiven in to primerljaj z uranovo rudnino iz Joachima na Češkem, prilično jednako, kakor le-ta rudnina;

2. sama voda pokazala je znatno večjo radioaktivnost od uranove rudnine.

Iz tega sledi, da se more sigurno trditi, da je termalna voda kopališča v Laškem jedna od najradioaktivnejših v naši državi. Daljše preizkušnje in primerjanja glede radioaktivnosti te vode z radioaktivnimi termami svetovnega glasu se bodo izvršile v univerzitetnem inštitutu medicinske fakultete v Zagrebu. — Dr. Fran Bubanović, l. r., predstojnik medicinskega kemičnega zavoda v Zagrebu.

To znamenito konstatcijo so zgoraj navedeni gospodje takoj sporočili g. dr. Katačiču, šefu zdravstvenega oddelka v Ljubljani.

Slutilo se je že davno, da mora termalna voda toplice v Laškem imeti čudovito lastnost, ki upliva na ozdravljenje različnih bolezni. Tako so pisali pred mnogimi desetletji prof. Henrik Noč in dr. medic. Maks vitez pl. Schön-Perlashof, prof. dunajske univerze, da vsebuje voda nedognano elektriko, ki učinkuje na zdravljenje. Imenovana znanstvenika sta že tedaj slutila posebno svojstvo vode, ki si ga nista znala razlagati, kajti radij je bil spoznan šele pred 15 leti.

M. Kovačič:

Snovi za nagovore.

(Dalje.)

Dne 6. julija 1415 je bil sežgan v Kostnici (Konstanz ob Bodenskem jezeru) Jan Hus z Husince (rojen po 1364). Duhovsko posvečenje je sprejel 1400 in postal 1402 prvi pridigar v betlehemski kapeli v Pragi. Po svojih naukih je uravnal tudi svoje življenje. V nacionalnem boju, vedenem v njegovih časih na praškem vsenaršiču, je njegov uspeh »kut-nohorski dekret« — 18. 1. 1409, s katerim je bila Čehom zagotovljena premoč na univerzi. Na tej je postal Hus prvi rektor. Ker pa je javno učil nekatere nauke angleškega reformatorja Wiclefa, ki jih je papež zavrgel, je prišel v opreko s škofom praškim in to še tem bolj, ko je nastopil proti prodajanju odpustkov. Umaknil se je radi tega iz Prage, a povabljen na cerkveni zbor v Kostnico, je bil kljub pisni izjavi, ki mu je zagotavljala prost odhod, vržen v ječo ter je našel smrt na grmadi. (Primerjaj tudi snov o Janu Žižki!) — Vir: Jan Novák: Arne Novák: Přehledné dějiny literatury české, str. 41. sst.)

Noč od 23. na 24. 8. 1572 imenujemo

Kopališki zdravniki so opazovali čudovito uspehe, zlasti pri ženskih boleznih, katerih si niso vedeli prav tolažiti, ker dosedaj še ni bila termalna voda v toplivah v Laškem znanstveno preiskana glede radioaktivnosti. Navedeni znanstveniki zagrebške fakultete so to dejstvo z velikim zanimanjem preizkusili in dasi so bili vsi preje glede radioaktivnosti termalne vode v Laškem zelo skeptični, so bili po napravljanih eksperimentih silno iznenadeni.

Brezdvomno postanejo že od nekdaj slavne termalne toplice v Laškem kopališče svetovnega glasu, kar je vsekakor velikega pomena za našo ožjo domovino.

Mariborske vesti.

Maribor, 2. aprila 1924.

m P. n. trafikante prosimo, da nam vrnejo neprodane številke »Tabora« najkasneje do 10. vsacega meseca. Uprava »Tabora«.

—□—

m Brankov jubilej v Mariboru. Opozorjamo, da je spored sobotne proslave 100letnice rojstva Branka Radičevića objavljen tudi z rdečimi lepaki. Kakor izvedemo, vlada za prireditve veliko zanimanje, tembolj, ker obsega dva dela. — Prvi del tvori — kakor znano — koncert Sokolskega orkestra s predavanjem g. B. Borka o Branku Radičeviću in z recitacijami njegovih pesmi. Drugi del pa je posvečen plesu in prijetni družabni zabavi. Vstopna je tako nizka, da obisk te prireditve ne zahteva posebnih denarnih žrtve. Proslava Branka Radičevića bodi ena izmed redkih prireditev v Mariboru, ki so res jugoslovanske: Srbi, Hrvati in Slovenci so v lepi družabni harmoniji na okupu. Naj bi zlasti Sokolstvo razvilo kar najživahnejšo agitacijo za obisk, čigar čisti dobiček gre v sokolske namene.

m Akademija dobrovoljcev in Jugoslovansko-čehoslovanske Lige. Na večerajšnji seji Jugoslov.-čsl. Lige, ki so se je udeležili tudi zastopniki kluba Dobrovoljcev, je bilo soglasno n. z odobravanjem sklenjeno, da Jugoslov.-čehoslov. Liga združi nameravani družabni večer s predavanjem z že napovedano akademijo dobrovoljcev. Tako se bo vršila v soboto 12. aprila v veliki dvorani Narodnega doma akademija Jugoslov.-čsl. Lige in kluba dobrovoljcev s sledečim programom: 1. Jenko, overtura »Kosovo«, Izvaj. vojaška godba, dirigira g. kapelnik Herzog. 2. Pozdrav gostov, govori gosp. dr. Peko. 3. Dve pevski točki iz Ljubljanskega programa »Glasbene Matice«. 4. Bitka pri Verdunu, predava generalni konzul RČsl. g. dr. O. Beneš, s 35 skiptičnimi slikami. — 5. Čajkovski, Andante cantabile (vojaška godba). 6. Jugoslovansko in čehoslovansko dobrovoljsko gibanje, predava g. Fedor Slajmer. 7. Dvojak, Slovanska reprodukcija (vojaška godba). Po akademiji se vrši družabni večer na čast g. gen. konzulu dr. Benešu, pri pogrnenih mizah z beketom. Vstopnina bo izšla: sedeži — spredaj 20 Din., zadek 15 Din., na galeriji 10 Din. Stojišča 5 Din. (dijaki 2 Din.).

šentjernejsko noč.

Ena najsrčnejših točk v zgodovini človeštva je brezdvomno ta noč. Še podležji se nam zdi ta dogodek, ako si ogle-damo prave vzroke te krvave morije; ti so namreč brezmejna vladaželost kraljice-matere Katarine Medicejske, nazvane »francoska furija«, in nestrpno sovražstvo katoliške stranke v Franciji do drugovercev - hugenotov (francoski protestanti).

Oglejmo si nekoliko predzgodovino in potek tega krvavega pokolja:

16. stoletje je prineslo reformacijo; bilo je to prvo resno znamenje, da se hoče človeški duh rešiti suženjskih spon, v katere ga je ukovala srednjeveška cerkev. Ta pokret je našel tudi v Franciji krepak odmev, posebno med izobraženim sloji na jugu in zapadu Francije. V Italiji in Španiji je uničila reforma-cijo inkvizicija; v Franciji pa to ni šlo in prišlo je radi tega med pristaši reformacije izv. hugenoti in med katoličani do meščanske vojne, ki je trajala 36 let. Borba je bila sila besna in brezobzirna in eden tak krvavi profil iz te borbe nam podaja šentjernejska noč.

Po osmih letih borbe sta se obe stranki za nekaj časa pomirili; franco-

m Tržni prostor prestavi na novi del Glavnega trga! Prejeli smo: Kolikokrat se je že opozarjalo na nedostatek na trgu a vsakokrat zaman; zgodilo se je še ni nobeno imena vredno izboljšanje. Pa je tudi nemogoče, dokler ostane tržni prostor tamkjer je danes; tam je najnižji del Glavnega trga, ob deževnih dneh se zbira tam vsa voda in ostanejo luže, ko je solnce že davno posušilo višje ležeče dele; snaziti tal ni mogoče, ker se upira grobo kamenje vsaki metli; po vrhu gre pa tam čez še velik promet, tako da tržni prostor ovira promet ali pa promet preganja kupce in prodajalce in jih ob vojaških paradah docela prežene. Za koliko primernej bi bil vzhodni, zvišeni del Glavnega trga! Da se snaziti, suh je in ne ovira prometa, saj je bil že od vsega začetka v ta namen tako zidan. Zato se pa naj tudi izroči prvotnemu in pravemu namenu, le vozovi naj ostanejo tam, kjer so zdaj; gotovo bo tudi celotna slika našega trga lepša. Dr. S.-k.

m Nezgoda. Delavec Ivan Vrus je na poti, ki vodi od Ruške ceste na brv, tako nesrečno padel, da je ves krvav obležal. Na rešilni postaji so mu nudili prvo pomoč.

m Samomor. Dne 1. aprila ob 19.20 uri je bilo javljeno policiji, da leži na tiru 16 na glavnem kolodvoru pred skladiščem Scherbaum mrtvo človeško truplo, ki mu je vlak odrezal glavo. Komisija, ki je prišla na lice mesta, je ugotovila, da gre za samomor. Dognalo se je, da je nesrečnik neki Emerik Bloš, rojen leta 1869 v Temišvaru in tja pristojen. Prepeljali so ga v mrtvašnico.

m V Dravi se je ohladila. Neka Marijana M. je prišla z možem v neko mariborsko gostilno, kjer se je tako napila, da se je začela prepirati s svojim možem in ga je grdo opraskala. Nato je tekla proti Dravi in skočila v vodo. Mož, ki je tekkel za njo, jo je rešil.

m Aprilske šale sta menda hotela uganjati neki A. B. in S. N., ki sta dne 1. aprila t. l. ob 20. uri zvečer bila aretirana na zahtevo neke gospe, ki sta jo ustavila in jo nadlegovala z besedami in objemi. Ker take aprilске šale v naši državi niso dovoljene, se bota morala spokoriti.

m Tuji v Mariboru. V noči od 1. na 2. aprila je bilo prijavljenih v mariborskih hotelih in prenočiščih 68 jučev, od teh v hotelu »Meran« 24, v »Privat-hotelu« 4, v hotelu »Pri zamorcu« 10, pri »Črnem orlu« 10, pri Halbwidlu 4, v »Kosovem« 4, pri Zokalyju 4, pri Wochu 3, »Pri grozdu« 2, pri »Zlatem konju« 2 in pri »Jelenu« 1.

m Znanstveni večer »Zdravniškega društva« v Mariboru v četrtek 3. aprila 1924 odpade vsled pomanjkanja materijala.

m Dar Dijaški kuhinji. Gospod dr. Karel Koderman, odvetnik v Mariboru, je podaril Dijaški kuhinji v Mariboru Din. 100.— v spomin t. g. Adolfa Bursika, čevljarija »Narodne stranke«. Prisrčna hvala!

m Katera dobra obitelj bi dajala 2 revnima dijakoma, enemu tri krat na teden kosilo in drugemu dva krat na teden večerjo? Ponudbe na upravo »Tabora«.

m 50%-ni invalid, že več mesecev radi sušice brez zasluzka, s petero malimi otroci, ki so skoro nagi in morajo brez

ski kralj Karl IX., ki je medtem dora-stel, se je resno trudil, da sprijazni obe stranki, in je hotel odslej voditi državno politiko v francoskem nacionalnem duhu. V svoji strpnosti je šel tako daleč, da je vzel za svojega prvega svetovaleca voditelja hugenotov Gasparja Colignyja. To je rodilo strasten odpor pri njegovi materi Katarini, (ker je bila ona doslej regentinja), pa tudi pri katoliški stranki. Dogovorjena je bila zarota proti Colignyju, toda strel ga je samo ranil. Sedaj se je porodila v srečo Katarine in voditeljev katoliške stranke pek-lenska misel, pomoriti vse hugenote. Prilika je bila zato ugodna. Ravno takrat se je namreč obhajala v Parizu poroka hugenotskega princa Henrika Navarskega s kraljevo sestro Margareto. Naravno, da je povabil Henrik vse polno svojih prijateljev hugenotov, ki so prišli, nič hudega sluteč, iz vse Francije.

Vsa besna, da se atentat na Colignyja ni posrečil, je šla sedaj Katarina z voditelji katoliške stranke na dvor h kralju; za svoj načrt so morali namreč imeti dovoljenje od kralja. V to svrhu so se poslužili laži. Prepričevali so namreč kralja, da je njegov prestol v nevarnosti in da nameravajo hugenoti početi novo

hrane v šolo, prosi usmiljena srca za podporo. Naslov v našem uredništvu. Darila sprejema tudi uredništvo »Tabora«.

m »Mariborski delavec« I. in H. letnik kupi uredništvo »Tabora«. Ponudbe z navedbo cene na uredništvo.

m Vrtnarski posestniki se opozorijo na gnojenje z umetniim gnojem, posebno ker se hlevni gnoj pravilno konzerviran ne dobi, radi česar je isti ubog na dušiku. Pri tt. Anton Toncec, Aleksandrova 35 v Mariboru se dobiva umetni gnoj za vse vrste zelenjave, tudi v najmanjših količinah.

Narodno gledališče.

REPERTOIRE:

Sreda, 2. aprila: Zaprt.

Četrtek, 3. aprila: »Traviata«. Izv. Gostovanje ge. Debicke, članice dunajske državne opere.

Petek, 4. aprila: »La Boheme«. Izven. Gostovanje ge. Debicke, članice dunajske državne opere.

Sobota, 5. aprila: »Umetniška kri«. Zadržni v sezoni.

Nedelja, 6. aprila: »Divji lovec«. Ab. C. Premijera.

—□—

Dvorna operna pevka ga. Debička v Mariboru. Upravi Narodnega gledališča se je posrečilo pridobiti za dvovečerno gostovanje svetovnoznano operno pevko go. Hedvigo de Debičko, članico dunajske državne opere. In sicer gostuje ga. Debička v četrtek 3. aprila kot Violetta v »Traviati«. Ga. Debička je gostovala kot Violetta tudi sedaj v Ljubljani, kjer je pisala kritika med drugim: Ga. Debička kot Violetta v »Traviati« je dosegla največji uspeh in vroče priznanje vse mnogobrojne publike. Njen krasno izšolani glas, siguren v vseh legah, zmagovit v višinah in zlasti prijeten v sredini, njena elegantna igra in simpatična zunanost so se uveljavili v »Traviati« vseskozi. V petek 4. aprila pa nastopi odlična umetnica v »La Boheme« v vlogi Mimi. Ker vlada za oboje gostovanje veliko zanimanje, svetujemo, da se vstopnice nabavijo v predprodaji pri dnevnih blagajni (telefon št. 382).

milo

147

se izdeluje iz najboljših sirovin, zato perilu ne škoduje ter vsled svoje učinkovitosti prihrani mnogo truda in denarja.

meščansko vojno. Po dolgem prepričevanju in hudem pritisku je mladi kralj izustil usodepolne besede: »Naj umre Coligny in vsi hugenoti, da nihče ne ostane več živ, ki bi mi lahko to krvavo dejanje očital.«

V noči od 23. na 24. avgusta je dala Katarina v bližnji cerkvi zvoniti — znamenje, da se ima početi s pokoljem. Kraljeva garda in katoliško pariško meščanstvo je planilo na speče hugenote in samo v eni noči so pomorili več tisoč hugenotov. Toda to še ni bilo dovolj; krvava strast se je razširila po vsej Franciji in število žrtve je doseglo mnogo desetisočev. Po svoji strahoti se ta dogodek niti z daleka ne da primerjati s preganjanji kristjanov v rimski cesarski dobi.

Zanimivo je, kako so sprejeli ta krvavi dogodek v Madridu in Rimu, tedanjih glavnih dveh trdnjavah katoličanstva: v Madridu so prirejali svečane procesije, v Rimu pa je zaukazal papež služiti zahvalno službo božjo in dal obenem kovati spominske svetinje.

Tako je bilo torej v imenu vere, ki oznanja ljubezen do svojega bližnjega, pomorjenih na tisoče nedolžnih žrtve.

(Dalje sledi.)

Sokolstvo.

Zabret: Orlovstvo (Orlovska knjižnica, 11. zv.). Zanimiva, čedna, mestoma celo simpatična knjiga. Žal, da je od lepe teorije do prakse še daleč, daleč. Prim. strani 87.—92. (Orel, narodnost in država), in pisavo »Stražec«, katere odgovorni urednik je Orel Žebot.

V telovadno-strokovnem oziru je karakteristično, da obsega v knjigi, ki ima 123 strani, poglavje o telovadbi samo celih 11 strani! Zanimive so tudi izjave: »... bilo bi nespametno prikrivati si njihove uspehe« (tj. uspehe »nasprotnikov«). Torej se vendar priznavajo enkrat uspehi, seveda ne javno v listih, namenjenih najširši čitateljski publiki, nego le na listu, ki spremlja knjigo pri nje doposiljanju in jo priporoča v nakup. — In druga: »Žal, da je radi pomanjkanja delovnih moči ... vprav ta stran (namreč lepota) orlovskega dela še zelo pomanjkljiva. Cela vrsta zlasti manjših odsekovih prireditvev, ki bi pa baš v tem oziru morale največ doseči, so po programu in po izvajanju v lepotnem (estetičnem) oziru še zelo nizko in velikokrat lepotni čut v sodelujočih in gledaleh kazijo, namesto da bi ga dvigale. To je v naši organizaciji velika vrzela« (Orlovstvo, str. 73.). — A da je temu tako, ni čudno; povod leži v pomanjkljivem strokovnem znanju. Koliko pa temu pripisuje orlovstvo važnosti, se vidi iz str. 56: »Za spretno vodstvo vsake organizacije pa je potrebno dvojno: osnovno znanje o tehniki vojenja, ki je pri vseh organizacijah približno enako. Drugo znanje pa je strokovno-vsebinsko, ki ga zahteva vsaka organizacija v smislu svojega namena. Jasno je, da orlovstvo nima namena dati tega drugega znanja ...« Dokler tu ne nastopi izprememba in bo orlovstvo le kopiralo — in to nedostavno, kakor to dela doslej — Tyršev telovadni sestav, tudi v estetičnem oziru ne bo doseglo nobenega omembe vrednega uspeha. M. K.—c.

o Načelstvo Kola jahačev ima v četrtek svojo redno sejo.

o Mariborsko Sokolsko okrožje je imelo dne 30. marca 1924 svojo sejo, na kateri se je določilo — razen notranjih organizatornih zadev — da se vrši letos okrožni zlet na Pragerskem dne 22. junija in okrožni pošizlet naraščaja k Sv. Lenartu v Slov. gor. dne 15. junija. Voljeni so bili br. Mačus Franjo, Maribor, za načelnika; Plauer, Studenci, za podnačelnika; Dekleva Janko, Maribor, za vodnika moškega naraščaja in dece; Hren Zmagoslav, Maribor, za nadzornika; s. Leskovar Vida, Maribor, za načelnico; Roškarijeva, Studenci, za podnačelnico; s. Peric Adela, Maribor, za vodnico žen. naraščaja in dece.

Orjuna.

Orjuna Studenci. Uradne ure tajništva vsak ponedeljek in vsako sredo od 7.—8. ure zvečer v Čitalnici Narodni dom. Sprejema se istotam tudi članarino za letošnje leto. — Zdravo! Tajnik.

Film.

I. Mariborski bioskop bo predvajal sedaj dva velika Mia Mara filma. Prvi »Sibilini močje« se kaže od četrtega dne 3. pa do vključno nedelje 6. aprila. »Sibilini močje« je najboljši film te vrste in z Lio Maro v glavni vlogi. Ta film, prekrasna drama v 5. dolgih dejanjih, je vzeta iz vsakdanjega življenja ter igra v najboljših društvenih krogih. Dne 7. aprila pa začne »Ljubica grofa Varenne«, istotako prekrasna drama v 6. dejanjih z ljubljensko Lio Maro v glavni vlogi.

Gospodarstvo.

Kmetijstvo.

Kmetijska opravila v aprilu.

Razna. Bučelam je treba hrane pokladati. Ko se drevje beli (v cvetju), se beli platno; tudi staremu platnu madeže od »vameš«, če izpostavljaš ven kakor novo.

platno. Brezja za metle je treba narezati, dokler ne požene zelenja. Pripravi včasih zdrave pomladne jedi; krešo, bobovnik, motovilec, mlad hmelj.

Drevje. Dopolni dela suščeva. Čas je cepiti, dokler se popki ne odpro. Kadar so že odprti, se cepi za lubad. Presadi iz kleti cepljena drevesa. Po saditvi ne zabij zaliti. Na požlahtnjenih divjakih se pod cepičem odkrhavajo poganjki. Na enoletnih požlahtnjencih se puščajo stranski poganjki, da se razvidijo do četrtega peresa, nad tem se odščipavajo. Preganjajo se gosenice. Zemlja se rahlja in pleve.

Trta se mada; lahko se še sadi. Cepljene korenjake vlagaj v trtnice. Vzgojne trte lahko še sadiš. Poganjke, ki izpod cepiča rijejo, odstranjuj. Slabotnim trtam pognoji.

Vrt. Okrajna zelnika se obreže. Seje se srednji in pozni grah, vse vrste zelja, koleraba kasne vrste, poletna endivija, zimski ohrovt, rudeča pesa. Če hočeš spinačo imeti vedno, sejaj jo vsaki teden. Spargeljni se zdaj devljejo na vrte (v loncih že poprej). Kumare in buče pripravi h kaljenju, v ta namen jih sejaj v lončke v prst ali v žaganje po 3—4 zrna, potem postavi na gorak prostor; v maju se na prosto presade. Na gredicah vzgojene sadike se presade. V tem času trebi, rahljaj, smukaj.

Cvetlice. Vrtnice odkrij, obreži. Presadi na prosto klinčke (nageljne). Nasejaj trdnih enoletnih cvetlic; nežnejše v gorko gredo, če presajanja ne preneso. Sicer jih sejaj kasneje. Pomladne gredičice se napolnijo z prejšnjim jesen vzgojenimi, mačeho, potočnico itd. Poleg suševih cvetlic so sedaj v cvetju tulipani, narcisi, hiacinti, vijolice, zaspančki (gentiana), perunike, primule. Zadnji čas za sejanje gloksinij, begonij. Zaliva se zjutraj.

Na polju. Pripravi njive za proso, koruzo, fižol. Koruza uspeva na vsaki zemlji, da je le toplo; po žitu se ji pognoji. Lucerna in esparzeta se seje, lahko tudi že koruza. Zgodnji oves se z brano prevleče. Ozimna žita je dobro enkrat opleti. Krompir ob lepem vremenu prvič okoplji. Oplevi prvič korenje in kolerabo. Zelje presadi v zelenike.

Agrarna vprašanja v Sloveniji.

(Spisal dr. Fran Spiller-Muys, agrarni komisar. V Ljubljani. 1924. Samozaložba).

Brošura, ki jo je spisal o tem predmetu naš odlični strokovnjak, bo gotovo v znatni meri vzbudila zanimanje pri vseh naših prizadetih krogih, zlasti pa ga mora vzbuditi pri našem kmetu, ki se ga ta vprašanja najbolj tičejo. V njej bo našel v lahko dostopni obliki povedano vse, kar mu je najvažnejšega treba vedeti o agrarnih vprašanjih.

Sestavki so pisani zelo pregledno, knjiga pa je razdeljena v dva glavna oddelka: Agrarnopravna in agrarnopolitična vprašanja ter Agrarne operacije.

V prvem delu pisatelj v »Uvodu« naznači čitatelju glavni namen knjige, potem pa mu v poglavjih: Najvažnejša agrarnopolitična vprašanja, Agrarnozgodovinske črtice, Razkroj starih zemljiških zajednic na moderni zadrugi podlagi. Narobe razdolbe in zložbe (komasacije, Servitete skupnosti in Uredbe in izboljšanje pašnikov in planin predložiti postanek, razvoj in današnje stanje vseh teh perečih in za naše kmetijstvo zelo važnih vprašanj. Vsa ta poglavja so obdelana izčrpno, v kolikor dopušča obseg, in s tako spretnostjo, da mora postati vsa snov jasna tudi takemu bralcu, ki se doslej ni podrobneje pečal z njo. Vsa »Stara pravda« postane človeku jasna; ni mu več samo zvaneča fraza, temveč izrazi pojem, poln tehtne vsebine.

V drugem delu pojasnjuje pisatelj z enako nazornostjo Agrarne operacije. — Tudi tu začne z zgodovino in objasni postanek in zakonito podstavo, potem se danje organizacijo oblastev za agrarne operacije, nadalje pa posle agrarnih operacij.

Knjigo krasi več lepih slik, ki prav uspešno ponazorujejo besedilo.

G. pisatelj smo lahko hvaležni za njegov trud. Kajti vsako vprašanje pridobi na svoji nujnosti in se začne bližati na založnih policah, bi s tem poprizadeti poznajo in se zavedajo njegove nujnosti. Ta namen ima pričujoča

knjižica. Zato pa želimo, da bi ga tudi res dosegla. Vsakemu kmetu bo v korist, če si knjigo omisli in se temeljito in pazljivo seznanj z njeno vsebino. Cena knjige je spričo njene važnosti in dostojne opreme zelo skromna in pač ne bo nikomur delala ovir. — Ako bi naši kmetje to delo prezrli in ga pustili obležati na založniških policah, bi s tem pokazali, da se sami zase ne brigajo. Takega spričevala si pa menda le ne bo nihče dajal. Kmetovalci, sezite torej po delu, ki je bilo napisano vam v korist!

Knjiga se naroča v vseh knjigarnah ali direktno pri založniku. Z-n.

Svinjaki iz betona, opeke ali lesa.

Minuli so časi, ko smo gradili takozvane »svinjske palače« iz betona ali železa. Prepričali smo se namreč, da v takih stavbah prasiči ne uspevajo tako, kakor bi si želeli, in da je umno vzrejevanje pujskov v njih skoro nemogoče. Ko smo potem skušali priti na sled tem nedostatkom betonskih svinjakov, smo doznali, da je edinele pomanjkanje luknjičavosti betonskih sten in stropa krivo temu zlu. Znano je, da proizvaja prasič večjo množico tekočih odpadkov, ki deloma izpuhtevajo v svinjaki in se na njegovem stropu zgostijo v kapljice. — Vsled tega neprestano kaplja od stropa in ravnotako so stene vedno mokre. V vlažnem in toplem vzduhu pa se najlaže razvijajo kali raznih bolezni, vsled česar v takih svinjaki zelo pogostoma nastopajo prasičja kuga in razne druge bolezni.

Po teh izkušnjah smo se odločili svinjake staviti iz luknjičastega gradiva in skrbeti za njih zadostno prezračevanje. Kot zelo dobro snov za gradnjo svinjakov smatramo žgano opeko. Ta je v ognju dobro utrjena, vsled česar omogoči vodni pari in ogljikovemu dvokisu, da skozi njo lahko izstopata na plan. Luknjičavost ugotovimo najlažje, če postavimo kos suhe opeke na enem koncu v vodo; čez kratek čas opazimo, da je postala vsa opeka vlažna, kar se je zgodilo vsled tega, ker je po tankih rovih, lasnicah, voda zlezla v njene gorenje dele. — Pri zidanju svinjakov iz opeke uporabimo kot vezivo lahko tudi cement, da postane cela stavba bolj trpežna. Istotako naj bo tudi tlak iz opeke, mora pa imeti zadostno padca; da se sečnica lahko odteka.

Še bolj luknjičast nego opeka je les, ki se nikdar ne da tako zvezati, da ne bi ostalo dovolj lukenj in špranj, skozi katere vlaga odhaja. Ker so pa taki svinjaki manj trpežni, navadno ne kaže postavljati jih iz samega lesa, ampak le deloma, deloma pa iz opeke. To zadnjo uporabljamo za tlakovanje, temelj in spodnji del sten, vse ostalo je pa iz lesa.

Če hočemo na pr. svinjak dozidati k že obstoječemu hlevu ali sploh v zvezi s kakim drugim gospodarskim poslopijem, nam zadostujejo le tri stene iz opeke; strop in streha se zgradi iz lesa. Streho pokrijemo s strešno lepenko. Toda med streho in stropom moramo pustiti zadosten prostor, ki ga napolnimo s šoto, ječmenovimi plevami ali žaganim. To je posebno pri strehah, ki so krite s strešno lepenko, neobhodno potrebno, če hočemo, da nam bo svinjak poleti hladan, pozimi topel in navzlic temu dopuščal prezračevanje. Pri večjih svinjaki se priporoča zgraditi tudi strop iz opeke, in sicer s pomočjo železnih vezi.

Dober svinjak ima sledeče tri lastnosti: prvič je suh, drugič srednje topel in tretjič se da dobro prezračevati. Da dosežemo te dobre strani svinjaka, moramo mu prvič postaviti tlak približno 30 cm višje nego so zunanja tla, da se voda ne more stekati vanj. Tlak imaj zadosten padca in primeren odvodni jarek za gnojnico, ki se naj izlaha steka v zunanjo ležečo gnojnično jamo. Drugič je treba pri zidanju svinjaka paziti na primerno notranjo višino. Svinjak ne sme biti višji od 2% do 3 metre, da se lahko ogreje. — Tretjič je pri večjih svinjaki skrbeti za zadosten pristop in odvod zraka. Posebno dobro so se sponesli taki prezračevalniki, ki se jih vzida v zunanje stene svinjaka. Ti imajo na zunanji strani zidu spodaj odprtino, skozi katero prihaja svež zrak v notranji prostor, znotraj v primerni višini pa luknjo, ki odvaja pokvarjeni in vlažni zrak na zunan. Pripol-

ročljivo je tudi pod stropom pustiti nekoliko lukenj za prezračevanje.

Za velike svinjake so se izkazale primerne tudi navpične zračne cevi, vendar morajo biti te zadostno osamljene (izolirane), da se vodna para na tej poti ne zgosti in ne pada v kapljah nazaj v svinjak.

Kakor za prezračevanje, tako moramo skrbeti tudi za zadostno razsvetljavo svinjaka. Žalibog se v tem oziru pri nas veliko greši; pogosto se sliši mnenje kmetovalcev in drugih, da prasič sploh ne potrebuje svetlobe; oziroma v tem njih svinjaki še bolj uspeva. Proti takim nazorom je treba enkrat za vselej pribiti, da prasič ravnotako kakor vsa druga živa bitja na svetu, neobhodno potrebuje svetlobe za svoj razvoj. Svetloba je najboljši razkuževalec. Ona deloma obvaruje živali pred raznimi kužnimi boleznimi, ker solnčni žarki umorijo bakterije, ki jih povzročajo. Svinjak imej torej čim večja okna. Ta se uporabljajo istočasno za prezračevanje.

Tudi stene med posameznimi kočami smejo biti neprodorne, da se tudi tu lahko vrši medsebojno izmenjevanje zraka. V to svrhu so najbolj primerni leseni hlodi ali močne deske, ki jih na koncih prosto vložimo med primerne železne traverze. Koči morajo biti zadostno prostorni, da se živali v njih lahko pregibljejo in da porabljeni zaohlt zrak ne zastaja v njih, kajti zrak, ki je prenasladen z ogljikovim dvokisom, se težko vdiha. Slednjič je treba še opozoriti, da ne smemo postaviti živali v novozgrajeni svinjak prej, nego se je popolnoma osušil, kajti prepogosto se sliši, da so prasiči oboleli v novih svinjaki. Skoro vedno je bil temu vzrok ta, ker se je živali postavilo v še neosušen prostor. Redkokdaj pa je nova stavba samanasebi kriva tem boleznim.

Ta navodila nam je dandanes upoštevati pri gradnji novih svinjakov in prepričani bodimo, da bomo imeli srečo pri prasičereji.

g Preprosto sredstvo, kako se uverimo o starosti jajc. Znano je, da se v jajcu prostor na toplem koncu, ki je napolnjen z zrakom, poveča, čim starejše je jajce. Ako se položi jajce v raztopino kuhinjske soli, stremi vedno bolj, da bi plavalo pokončno. Sveža jajca leže vodoravno na dnu posode. Tri do pet dni staro jajce vzdigne topi konec, tako, da napravi njega podolžna os kot 25 stopinj z vodoravnim dnom. Ako je jajce staro osem dni, se poveča kot na 45 stopinj, pri štirinajst dni starem na 60, pri treh tednih na 75. Če je jajce staro mesec ali čez, plava na koničastem koncu.

—□—

SPLOŠNE DOLŽNOSTI DAVKOPLAČEVALCEV V II. ČETRTLETJU 1924. (Opozoritev trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani).

I. Dospelost direktnih davkov. Dne 1. maja t. l. zapade v plačilo drugi obrok davkov za l. 1924. Ako davek za l. 1924 še ni predpisan, je plačati obrok po višini zadnjega definitivnega predpisa za leto 1924.

V 14 dneh po dospelosti še neporavnani davki se prisilno iztirjajo, za kar se zaračunajo poleg zamudnih obresti še eksekucijske pristojbine, ki znašajo samo za opomin že 4% tirjanega zneska.

II. Posebna pridobnina. Javni računodajci zavezana podjetja so dolžna vsako leto tekom 14 dni po odobritvi računskega zaključka, a najkasneje do 30. junija predložiti napoved za odmero posebne pridobnine.

III. Rentnine. Denarni zavodi so dolžni odpremiti rentnino od obresti izplačanih ali pripisanih v I. četrtletju 1924 do 14. aprila 1924.

IV. Dohodnina od službenih prejemkov. Službodajalec, ki pobirajo dohodnino z odbitkom od stalnih ali izpremenljivih službenih prejemkov, so dolžni tekom I. četrtletja 1924 pobrane zneske odpremiti pristojnemu davčnemu uradu do 14. aprila 1924.

V. Invalidski davek. Denarni zavodi so dolžni predložiti davčnim oblastvom do 30. aprila t. l. obračun o invalidskem davku, ki odpade na izplačane ali pripisane obresti hranilnih vlog l. 1923, kolikor presegajo celoletno 100 Din.

VI. Davek na poslovni promet. Davkoplačevalci, ki so zavezani voditi knjige opravljenega prometa, so dolžni do 30. aprila 1924 odpremiti s posebno prijavo davek za I. četrtletje 1924.

Ostali davkoplačevalci, ki plačujejo davek na poslovni promet pavšalno, to je po višini prometa opravljenega v I. 1923, so zavezani plačati sočasno z ostalimi davki tudi drugi obrok davka na poslovni promet, predpisanega za I. 1924, v primeru pa, da ta še ni predpisan, v izmeri predpisanega za I. 1923.

VII. Dopolnilna prenosna taksa. Drugi obrok za takšno periodo 1924/1925 odmerjene dopolnilne prenosne takse, kolikor presega letni predpis znesek 500 D, je plačati od dne 1. do vstetega dne 15. aprila tl.

Kdor ne položi predpisane vsote v tem roku, plača poleg redne takse in 6% zamudnih obresti kot kazni še dvakratni znesek nepoložene takse.

VIII. Davčni predpisni izkazi. Davčna oblastva razgrinjajo predpisne izkaze praviloma prvih 15 dni vsakega četrtletja, v drugem četrtletju tl. torej od 1. do 15. aprila tl.

Rok za vložitev prizivov proti davkom, predpisanim z izkazi, ki se razgrnejo v omenjenem času, poteče po preteku nadaljnjih 15 dni, to je koncem aprila t. l.

—□—

GLAS O KRIZI SLOVENSKE INDUSTRIJE.

„Jugoslovenski Lloyd“ prinaša v številki z dne 29. marca 1924 zanimiv članek o kritičnem položaju naše industrije. Iz tega članka povzamemo sledeče podrobnosti:

Osvobojenje je našlo našo slovensko industrijo nepripravljeno; ni imela pregleda čez novi položaj in ne aktivne organizacije, ki bi proučevala in ščitila industrijske interese in dajala industriji enotnih smernic. Edino, kar je v slovenski industriji hvalevrednega, je delo propagande in veleseljmov. Posebno težek je položaj lesne industrije in trgovine, od katere živi četrtina Slovencev. Na tem področju se morajo podvzeti vse potrebne mere, da se odvrne preteča katastrofa. Slovenija je v vsakem, tudi stratežnem oziru najbolj eksponiran del naše države, dočim je po svojem napredku najbolj samostojna in narodna.

Pa tudi tu se ni mogel vsak otresti starih predsodkov, še vedno Sotla in Kolpa delita Slovenijo od ostalih delov domovine kot kak kitajski zid. Vzrok je ozkostranost na eni in politična nezrelost na drugi strani. Vsakdo obtožuje postopanje države, pozabljajoč, da smo od oktobra 1918 država mi sami.

Na vidiku sta zdaj dve nevarnosti. V Beogradu se te dni vrše pogajanja o trgovinski pogodbi med nami in Italijo. Tu se bo odločila usoda naše samostojnosti na najvažnejšem gospodarskem polju. Ako je ohranimo, bo dobro, če ne, tedaj nas more rešiti samo močna in solidarna narodna organizacija našega razumnštva in kapitala s pomočjo pravihne državne politike, ker se gospodarske pogodbe morejo sklepati samo med enako močnimi organizacijami. Druga nevarnost je razmah tujega kapitala, ki je pod zvničnimi narodnimi etiketami okupiral naša boljša podjetja.

Posledice, ki nam spričo takih razmer pretijo, vidimo, če pogledamo na docela zaslužnjene najbogatejše kraje naše države, kjer naši ljudje, naši državljani stradajo in padajo na milost in nemilost neprijatelja in države. Mesto da smo gospodarsko in nacionalno ofenzivni, se zadovoljujemo z neko defenzivo, ki niti za to nimamo pravega orožja. Najti ga moremo samo v organizaciji in s pomočjo organizacije lahko pričnemo takoj tudi z ofenzivo. Če bi takoj po osvobojenju začeli delati v tem smislu, bi bil naš položaj danes drugačen.

Zalostno je dejstvo, da se narodna industrija s svojo izvanredno kapaciteto mora od leta do leta boriti in trošiti energije, da dobi par stotisoč kubičnih metrov domačega lesa, dočim tuji razpolagajo z milijoni kubičnih metrov dragocenih šumarskih produktov v bogatih naših južnih pokrajinah. V dru-

gih industrijah ni nič boljše. Iz južnih krajev se na primer izvozi v tujino ti-soče vagonov volne, mi pa kupujemo za drag denar naše lastno sukno. Isto je s kožami itd.

Te neznosne prilike in razmere naj nam ne bodo samo memento, ampak bodrilo, da prenehamo s takim pogubnim razumevanjem in delovanjem. Združimo se, organizirajmo se, osvobodimo se vsak od nas individualno in v skupnosti pričnemo z novim delom.

—□—

REDNI OBČNI ZBOR ZVEZE RUDARSKIH PODJETNIKOV V KRALJ. SHS

V Beogradu se je vršil 23. marca redni občni zbor Zveze rudarskih podjetnikov kraljevine SHS. Skupščini so prisostvovali zastopniki vseh pokrajin naše države, med njimi tudi zastopnik trboveljske premogokopne družbe g. Marko Baner. Predsednik udruženja je ob 10.45 otvoril sejo s pozdravnim nagovorom ter je dal besedo tajniku Zveze g. Zivojinu Zlatanoviću, da obvesti člane o delu zveze v prejšnjem letu. G. Zlatanović se je dotaknil najprej finančnega vprašanja, od katerega je odvisen nadaljni obstoj zveze in je naglašal važnost potrebe rednega plačevanja vlog od strani članov. Ustanovitelji in vsi dosedanjí odbori so imeli vedno pred očmi, da postane zveza skupnost vseh rudarskih podjetij v celi državi. Letos ima zveza zaznamovati lep uspeh, katerega krona je manifestacija skupnosti rudarskih podjetnikov v kraljevini SHS. V nadaljnjem poročilu se je bavil tajnik s tremi vprašanji, ki so bila predmet študija odbora, kakor tudi ostalih članov zveze in sicer: 1. projekt rudarskega zakona, 2. bratske skladovnice, 3. projekt zakona o neposrednih davkih. Na mnogih sejah, pri katerih so bili navzoči zastopniki vseh naših pokrajin in pod predsedstvom dr. Dim. Antule je bil izdelan projekt rudarskega zakona. Sprejeta so bila vsa važna vprašanja, ki so potrebna v interesu napredka rudarstva in ki so bila predložena, tako da bomo imeli v najkrajšem času nov, moderen skupni rudarski zakon. Nov projekt zakona o neposrednih davkih bo pa ostal najbrž samo projekt, ker je bil izdelan v kabinetu ministrstva financ brez sodelovanja zastopnikov rudarstva. Pač pa je bil v tem oziru sprejet od ministrstva financ memorandum, ki ga je izdelal naš strokovnjak g. dr. Letič z obljubo, da se bo pri izdelavi definitivnega zakona o neposrednih davkih oziralo na željo rudarskih podjetnikov. Člani odbora so tudi sodelovali pri vprašanju o bratskih skladovnicah. Izdelan je bil pravilnik, ki izraža načelo, da morajo biti vsi naši delavci člani bratskih skladovnic in da mi z uredbami nimamo nikake zveze. Čeprav to ni popolnoma v našem duhu, vendar je dosežen uspeh in lahko smo zadovoljni.

Skupščina je sprejela poročilo brez pripombe na znanje in izrekla svoje zadovoljstvo z delom odbora v I. 1923. Izvoljen je bil stari odbor. Za zastopnika za Slovenijo je bil izvoljen g. Skulec.

—□—

g. Novosadska blagovna borza dne 29. marca. Pšenica baška 322,5—327,5, turščica baška 240, sremška 245—250, moka 08c 500—505, 2c 455, 3c 310—325.

g. Državni tečaji tujih valut za april: napoleon 378, zlata turška lira 314, funt šterling 345, dolar 80, 100 franke, frankov 420, 100 švic. frankov 1390, 100 grških drahem 140, 100 lir 344, 100 čK 235, 100 aK 0.11, 100 lejev 43, 100 levov 60, 100 španskih peset 1010, 100 holandskih forintov 3000, 100 danskih kron 1255, 100 aK 0.113, 100 belg. frankov 340, 100 poljskih mark 0.000125 Din.

g. Stanje Narodne banke SHS je bilo 22. tm. (v milijonih din.): aktiva: kov. podlaga 449.9 (+ 7.4 napram 15. marca), posojila 1414.6 (— 6.4), državni dolg 2961.6 vrednost državnih domen 2138.3, saldo drž. računov 102.8, račun zač. razmene 391.4, račun za odkup kr. novč. 1208.2. — Pasiva: vplačani deli glavnice 22.6, rez. fond 5.3, novčanice v obtoku 5377 (— 64.5), drž. račun zač. razmene 391.4, drž. terjat-

ve po raznih računih 93.9 (+ 41.14); razne obveznosti 386.9 (+ 31.4), drž. terjatve za založene domene 2138.3, nadavek za nakup zlata za glavnico in fondo 51.3. — Skupno 8667.

g. Na zagrebški borzi je znašal celokupni promet v I. 1923 2892 milijonov D.

g. Prvi avion gradjen v našoj državi. Prejeli smo iz Novoga Sada: Danas je preuzela vojno-aviatička komisija na aerodromu u Novom Sadu, posle uspešnih letova, prvi avion gradjen u zemlji. — Aparat je gradjen u prvoj srpskoj tvornici aeroplana „Ikarus“ Kovačević i drugovi u Novem Sadu. Firma „Ikarus“ osnovana je krajem prošle godine sa isključivo domaćim kapitalom; posle više nedeljnih pripremnih radova otpočeo je intenzivan posao početkom ove godine. Država je do sada naručila 10 aparata i to 4 aviona i 6 hidroaviona. Ove kategorije predstavljaju školske tipove i grade se po planovima koji su posed Ministarstva Vojske i Moornarice. Kako saznajemo društvo namerava da sistematski i postepeno proširi svoje prostorije i radionice i da predje na gradnju borbenih tipova a eventualno kasnije — i na gradnju samih motora. Kada se uzme u obzir da ova vrsta industrije ima naročnog značaja za slučaj rata, gdje će uvoz ratnog materijala biti otežan, a eventualno i potpuno onemogućen, onda se dolazi do zaključka da svim sredstvima treba težiti za tim, da se što brže emancipujemo od inostranstva i da o stvarimo modernu sopstvenu avionsku industriju u zemlji. Nadamo se da će merodavni faktori savremeno nočiti važnost ovog preduzeća i da će, u vidu obiljnih poručbina, a po mogućnosti za više godina, osigurati mu racionalan rad i razvitak.

g. Zadovoljivo stanje češkoslovačke strojne industrije. Izgleda, da je češkoslovaška strojna industrija definitivno premagala svojo krizo. „Ceps“ izve, da so strojne tovarne uprav preobložene z naročili iz notranjosti države in iz inozemstva. Prav posebno so pogosta naročila strojev za obdelovanje lesa, parnih kotlov in parnih turbin, sesalk za rudnike, strojev za opekarne in tovarne sladkorja. Poljedelske stroje so naročile v večjih količinah Francija, Španija, Rusija, Baltičke države in južna Amerika.

Naročajte „Jadransko Stražo!“

Zanimivosti.

Vojska zaradi Jugoslovana.

Tržaški „Piccolo“ je pisal te dni o tem, kako je v 18. veku prišlo do vojne med Holandijo in republiko Venecijo zaradi lopovščin grofa Nikole Zanovića. Zanović je bil iz Bokalja in se je bavil z mešetarenjem. Bil pa je prvi „shohštapler“ v današnjem smislu. Zanović je po svojih poslih prišel čisto v Venecijo in je nekoč prevaril dva amsterdamska trgovca, da jima hoče dobiti polno ladjo robe. Ogoljufal ju je za okrog 33.000 holandskih goldinarjev in jih zapravlil (danes okrog milijon dinarjev). Amsterdamska trgovca sta prišla najprej za vrat beneškega poslanika v Holandiji Cavallija, ki jima je izročil našega „shoh-

štaplerja“. Ali ker to ni pomagalo, je Holandija ukinila 1783 diplomatske odnose z Benečani, ker ti niso hoteli plačati tujih računov. Zadeva je postajala vedno bolj napeta, dokler ni Holandija napovedala 9. jan. 1784 beneški republiki vojne.

— To je ono pravo! Dobijo se še vedno ljudje, kateri Fellerjevega Elzafuida še niso poskusili, dasiravno se že čez 25 let v vseh deželah uporablja. Kdor je samo enkrat poskusil njegovo izvrstno delovanje kot drgnjenja hrbta, udov itd. ali kot kosmetikum za usta, kožo in negovanje glave, bode gotovo rekel: „To je ono pravo!“. Je veliko boljši, močnejši, izdatnejši in bolj delujoč kakor francosko žganje. Prežene nahod, zobobol in umirava živce. 3 dvoj-nate ali 1 specialna steklenica s pakovanjem in poštnino 24 dinarjev; 36 dvoj-natih ali 12 specialnih steklenic 214 D in 10% doplatka. Adresa: Lekarnar Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elza trg št. 201, Hrvatsko.

Darovi.

Seznam dobrovoljnih prispevkov na zabavi Crkvene pravoslavne opštine u Mariboru o SVETOM SAVI, 27. januarja 1924: Po 975.— Din. g. Josip Rosenberg, trgovec; Po 275.— Din. g. Haber, trgovec; Po 369.50 Din. g. Petar J. Milović, trgovec; Po 200.— Din. g. Božidar Tošić, carinik, utenice „Ve-ne“; Po 175.— Din. g. dr. Kukovec, minister n. r.; Po 150.— Din. g. Tibomir S. Milošević, carinski po rednik spediter; Po 110.— Din. N. N.; Po 100.— Din. g. Milan Tošić, carinski posrednik. g. Milivojević inženjer. g. Josip Jaklič, carinski posrednik, obitelj Jančar hotel Zamorac, družina Benčina, g. dja Zinzhauer, gg. Ihl & Kubar, trgovci, gosp. Gustav Bernhard, trgovec, gospod dr. Bruno Weigl, Sv. Trojica, Eparhijski fond, Plaški, gosp. episkop Ilarion Zeremski; Po 75.— Din. dr. Lj. Lj. dr. Kimovec, g. Marini, trgovec, g. Dolšek, trgovec, g. dr. Orosel, g. Legat, trgovec; Po 75 Din. g. Toman, ravnatelj Trgovske banke, g. Roglič, g. Atanacković, pukovnik, g. dr. Vošnjak, g. Ing. Lenarčič, g. Starkelj, gg. N. N., N. N.; Po 60.— Din. g. Heričko, g. Jakob Pošinger, trgovec, g. Vrhovec, trgovec, g. Tarad, trgovec, g. Manojlović, g. Veselinović, trgovec, g. Asić, notar, g. Konstantin Tošić, carinski revizor, N. N.; Po 50.— Din. g. Mitrović, ravnatelj opere, gosp. ravnatelj Skušek, g. Pigler, trgovec, g. B. Jagodić, trgovec, g. Miho Vahtar, trgovec; Po 40.— Din. g. Alojz Pipan, carinski revizor, g. Spasić, pukovnik; Po 35.— Din. g. Čed. Stanković; Po 30.— Din. g. Kovač; Po 25.— Din. g. Ivan Medanić, carinski revizor, g. Džamonja, gosp. kap. Zivković N. N.

Sokoško društvo v Mariboru naznanja, da se vrši telovadba moške in ženske dece, moškega in ženskega naraščaja članic (dijakinj) po sledečem načrtu:

Oddelek:	telovadi v	od	v telovadnici	vaditelj (ica)
Moška deca 6-10 let	torek—četrtek	17½—19	Zrinjski trg	Dekleva Janko
Moška deca 10-14 let	torek—petek	16—17	"	Dr. Maks Kovačič
Moška deca 6-14 Magdal.	četrtek—sobota	15—17	Magdalenska šola	Horvat
Ženska deca 6-10 let	torek—petek	14—15	Zrinjski trg	Leskovar Vida
Ženska deca 10-14 let	torek—petek	15—16	"	Peric Adela
Ženska deca 6-14 Magdal.	sreda—petek	15—17	Magdalenska šola	Lavrenčič Ivan
Moški naraščaj 14-16 let	torek—četrtek	18:30—20	Krekova ul. realka	Cestnik Pero
Moški naraščaj 16-18 let	ponedeljek-petek	18:30—20	"	Dr. Ljudevit Pivko
Moški naraščaj 14-18 Obr.	torek—četrtek	20—22	"	Cesen Ivan
Ženski naraščaj 14-16 let	sreda—sobota	17:30-18:30	"	Mačus Franjo
Ženski naraščaj 16-18 let	ponedelj.-četrtek	17—18	"	Kranjc Ljudevit
Ženski naraščaj 14-18 Obr.	sreda—sobota	18:30—20	"	Mačus Franjo
Članice (dijakinje)	torek—petek	17—18	"	Kranjc Ljudevit

Mala oznani.

Kdor

po sreči hrepeni, jo gotovo naj-
de v knjigi „BABILONSKA U-
GANKA“. Dobi se v vseh knji-
žarnah. 712

V najem se iščeta 2 pisarni-
ška lokala v bližini glavnega
kolodvora. (Aleksandrova ce-
sta ali v bližini) Naslov pove-
prava. 704

Kuhinjske kredence, omari-
ce, 14 postelj, nočne omare,
mize, stoli, moderne omare,
pernice in drugo na prodaj.
Retovški trg 8. I. nadstropje,
levo. 719

Kompletne kuhinjske opre-
me in spalnica, vse novo je
radi odpotovanja po ceni na
prodaj. Kolodvorska ulica 3/II,
na ogled od 9.—11. in od 14
do 16. ure. 717

Popravilo čevljev brez izjem,
kakor tudi vsa naročila po-
meri sprejema čevljarstva de-
javica R. Monjac, Jurčičeva
ul. 9. Gole zmerne! Postre-
ba točna! 702 10-2

Otroška žna lakirana
postelja za ohranjanje po-
ceni na laj. Pondelak.
Zrinskega 5. 620 2-1

Moderne ligijensko ure-
jeni brivski Fr. Novak,
Aleksandrova 22, se cenj.
oblasti proda prvovrstna
postrežba, gostom in abo-
nenti na olago predalnik
za lastno orožje. Urad-
nikom in darodnikom v
predplačilu. 2623 50-39

Prazno selz uporabo ku-
hinje išče eden par brez
otrok. Pone pod „Dobro
plačilo 645na upravništvo
„Tabora“. 645 3-2

Moški trgski pomočnik,
verziran t v speceriji ka-
kor manufakturi, samo prvo-
vrstna moč dobrih spri-
evati in reficami se sprej-
me takoj. Nabavljali za-
drugi državi uslužbenec v
Mariboru. Vstavi se naj o-
seba v dvakih od 15. do
16. v ned. od 9.—10. ure
dopoldan raduži pisarni
Stolna ulica/L. 700 2-2

JAVNA ZAHVALA!

Čut hvaležnosti nama narekuje, da se najpristnejše
zahvaliva gosp. dr. V. Marinu, ki je s svojo zdravniško
spretnostjo ozdravil najinega sina težke bolezni in ga tem
potom tudi najtopleje priporočava.

V Mariboru, dne 3. aprila 1924.

Pavel in Veronika Jerin.

Klobuke, čepice

najnovije oblike od 30 D naprej
ter perilo, samoveznice, čevlje, dežne plašče
itd. po najsolidnejših cenah nudi

Jakob Lah, Maribor, Glavni trg št. 2. 103

Trgovina z manufakturnim in
tekstilnim blagom

VILIM PICK, MARIBOR

Tel. 334 Aleksandrova cesta 26 Tel. 334
Centrala: Zagreb, Duga ulica 6

nudja vso blago po zelo znižanih cenah. Velika
izbira svilenih robcev po najnižjih cenah.

Na debelo! 208

Odvetniška
pisarna dr. V. Kukovca

se nahaja od 1. aprila naprej v
ALEKSANDROVI CESTI št. 19

710

Perhavec & Valjak

Tovarna za izdelovanje likerjev, desertnih vin in
slupov, d. z o. z.

Maribor

Izdelujemo točasnno:

Chartrouse
Benediktinec
Alaš-kimovec
Jajči konjak
Vanilija
Grančak (želodčni liker)
Vermouth
Marsala
Marsaletta
Malinov sok
Punč Rum

Naši likerji, fina vina in slupi so samo pristni,
prvovrstni izdelki, iz najfinjših zelišč izdelani
in prekašajo vsako tu- in inozemsko konkurenco

ZAHTEVAJTE NAS CENIK! 684

Obvestilo.

Obveščamo vse naše cenjene stranke in odjemalce,
da je vodstvo naše glavne zaloge prevzel gosp.

Ambrož Preatoni,

večletni vodja naše zaloge v Celju.

Ob ednem priporočamo prvovrstno svetlo marčno
in specialni „ležak“ ter temno porter-pivo v sodčkih
in steklenicah.

Glavna zaloga Deln. pivovarne Laško v Mariboru
712 upravitelj Amb. Preatoni.

Iv. Kravos, Maribor

Aleksandrova 13 Telefon 207 Slomškov trg 6

Usnjate torbice in kovčke za polovanje v vseh veličinah,
kakor tudi spise in damske torbice, listnice, tobačnice itd.
Nahrtniki za šolarje, planince itd. Usnjate Gamašo. Ovrta-
niki, nagobniki, bič in vrvice za pse, gobe, mečice in ščet-
ke za kočije prati. Dežne ponjave (plahte) za vozove in
konje v vseh velikostih. Razni okovi za konjske opreme v
nikelnu, medij, poniklevene ali črno lekevane. gonilni jer-
meni iz la usnja, kakor tudi šivalni in vezalni jermeni.

Vsa v jermenar., sedlar. in torbarsko stroko
spadajoča popravila se sprejmejo in po mož-
nosti hitro izvršijo. 715

Podpirajte slovenske tvrdke!

Izšel je ročni

Zemljevid slov. ozemlja

v merilu 1:600.000, priredil ravnatelj učiteljskega
Matija Pirc, risal učitelj Slavoj Dimnik, tisk
litografija in založba Mariborske tiskarne d. d. Ma-
ribor. Zemljevid je izvršen v štirih barvah in obsega
vse ozemlje, na katerem biva Slovenci, ter je na-
menjen predvsem šolski mladini. Cena zemljevidu
v štirih barvah Din 9.—, isti zemljevid v osmih bar-
vah Din 10.—.

Naročuje se pri

Mariborski tiskarni d. d.

Zahtevajte
povsod „TABOR“!

Prvovrstni angleški plinski koks

za industrijske in obrtne svrhe oddaja na vagone in na drobno
po najnižjih cenah 615 5-4

Mariborska mestna plinarna.

Gospodie!

Ravnokar došla krasna
izbira sukna za
pomladansko sezijo.
Oglejte si! 556
Ne zamudite prilike!

O. Medica

preje J. Karničnik
Gospodiska ul. 15.

KLU-BAR

1.—1! aprila

Arabia Fihls

zamki valček.

J. R. uelovski

ukraski plesi.

Camcltas

ekstent plesi.

Pips nd Pops

ekstent plesi.

AnitDoleres

LepaPetrovič

Vstop prost. Začetek ob 22. uri.

Na glasovi Pepo Winterhalter. 366

Halo kam? - v
kavarno

ŽIGART

od danes narej dnevno KON-

CERT. Igra rišljubljena salon-

ska godba. Cene se ne po-

šajo. 716

PERILO

Dokazano, da so najboljše

srajce, v največji izbiri in naj-

solidnejših enah od Din 60

do 350 samo v novi trgovini

B. Veselovič & Ko.

Maribor, Gapeska ulica 26

— Moda zastopana —

128

Pristopajte k Sokolski Matici!

Naročam
DNEVNIK „TABOR“

Ime: .....

Prejete pošto položnico, da pošljem naročnino

V ....., dne ..... 1923.

lastnoročni podpis.

Izreži in nalepi na dopisnico, katero naslovi:

„TABOR“, Maribor.

Ceneno češko perje!

En kg sivga opuljenega perja 65 Din, na pol
selo 80 Din, belo 90 Din, boljše 100 in 120 Din,
buh 150 in 180 Din, boljše vrsta 225 Din. Po-
prijatve carine prosto proti povzehtu, od 300 Din
naprej poštnine prosto. Blago se tudi zamenja
in nevsče vzame nazaj. Naročila samo na Benedikt Sach-
sel, Lobax št. 38, kod. Pijzna, Češkoslovaška. Poštne po-
siljke gredo iz Češkoslovaške v Jugoslavijo krog 14 dni.

Zamenja se lepo stanovanje
(5 sob, kuhinja, kopalnica in
predsoba ter ostale pritlikline)
v sredini mesta tik Glavnega
trga za vsaj enako veliko v
bližini parka, z vsaj nekaj vr-
ta. Ponudbe pod „Zamena“
na upravo „Tabora“.

Urška, al' že veš

da je dobil
A. VICEL, MARIBOR
Glavni trg št. 5

emalirano teško posodo znamke
„Goliath“ in lažje vrste, češko-
slovaškega proizvoda, pločevi-
nasto in lito posodo, porcelana-
sto, kameninasto in stekleno ro-
bo najboljše vrste. Vse kupuje
pri njem; zato hiti, da ne za-
mudiš. 40-4

KNJIGOVEZNIKA
MARIBORSKE TISKARNE D. D.

KI JE NAJMODERNEJŠE UREJENA, SE
PRIPOROČA CENJENEMU OBČINSTVU,
OBLASTVOM IN URADOM. PREVZEMA
VSA V KNJIGOVEŠKO STROKO SPADA-
JOČA DELA.
IZVRŠBA SOLIDNA! CENE ZMERNE!